

Nakba...

30 oktober 1948: een Palmach eenheid valt het dorp Sa'sa aan; er wordt een bloedbad aangericht en het dorp wordt volledig verwoest (zie Pappé, 2006, p.77; [Wikipedia](#))

De 'Omvolking' van Palestina 1917-2021

(Een 'partijdige' schets met veel voetnoten)

Deel 1: Van Yishoef naar Nakba

Hoofdstuk 1: Het Volkenbondmandaat Palestina

Hoofdstuk 2: De Nakba: Etnische Zuivering en Terreur

Hoofdstuk 3: Zionisme als Vestigingskolonialisme

Deel 1: Van Yishoef naar Nakba

Preliminair

@ Het joodse zionisme werd voorafgegaan door het "*christelijk zionisme*." Reeds in de 17de-18de eeuw had in Britse protestantse middens een letterlijke lectuur van de (vertaalde en gedrukte) Bijbel de visie doen postvatten dat overeenkomstig de goddelijke Voorzienigheid de 'Terugkeer' van de joden naar het Heilig Land een voorwaarde was voor de Tweede Komst (van de Messias), en dus voor de Verlossing ('*Redemption*'). De joden zouden dan van God de 'keuze' krijgen tussen bekering tot het christendom of vernietiging (Armageddon). De religieus-politieke stroming van het 'christelijk zionisme' staat vandaag, zoals bekend, politiek bijzonder sterk in de VS en is nog steeds een onvoorwaardelijke bondgenoot van Israël.¹

@ 'Zionistisch' gemotiveerde immigranten in het laatste kwart van de 19de eeuw waren (uiteraard) niet de eerste joden die zich sedert de oudheid in Palestina gevestigd hebben. Individuele gevallen buiten beschouwing gelaten (zoals pelgrims of wie naar het Heilig Land kwam om er te sterven en begraven te worden op de Olijfberg), was de joodse gemeenschap er in de loop der eeuwen af en toe aangegroeid met kleine groepen immigranten. Dat was het geval bij politieke en religieuze ontwikkelingen in de Mediterrane wereld. Bij de uitdrijving, bijvoorbeeld, van de (niet-bekeerde) Joden uit katholiek Spanje en Portugal, in 1492 en 1496, trok een minderheid van die 'Sefarden' naar Palestina. Iets vergelijkbaars was het geval bij religieuze ontwikkelingen binnen het Jodendom zelf (zoals het verschijnen van een 'messianistische' beweging, bv. rond de 17de-eeuwse Sefardisch rabbijn en kabbalist Sjabtai Tsvi). Geïntegreerd in de Arabisch-Palestijnse samenleving (die deel uitmaakte, eerst, van het Arabische rijk en nadien van het Ottomaanse), waartoe ook christenen van verschillende denominaties behoorden, werden deze joodse Palestijnen door de zionistische kolonisten neerbuigend bestempeld als de "*Oude Yishoef*" ('oude vestiging').

@ Reeds in de tweede helft van de 19de eeuw, inderdaad, was een nieuwsoortige joodse inwijking in Palestina op gang gekomen, mogelijk gemaakt dankzij het 'opendeur' beleid van de Ottomanen. Zij betrof duizenden joden uit Oost-Europa en Rusland die er de bloedige tsaristische pogroms ontvluchtten. De eerste - later zogenaamd 'pre-zionistische' - kolonie werd in 1881-2 gesticht vanuit de Hovevei Zion (*Minnaars van Zion*) beweging. De leider ervan, Leon Pinsker, reageerde op de pogroms in zijn Odessa met een oproep voor de vestiging van een "*Joods Nationaal Thuisland*" in Palestina. Omdat deze kolonisten hun vestiging in Palestina ook als een stap vooruit beschouwden op weg naar de Verlossing, wordt hun immigratie gewoonlijk als 'pre-zionistisch' geduid.

-- -- -- -- --

1 Zie Shlomo Sand, "*The Invention of the Land of Israel. From Holy Land to Homeland*" (2012), vooral Chapter 3: "*Toward a Christian Zionism: And Balfour Promised the Land*", pp. 151-153.

1. Het “Volkenbondmandaat Palestina”

1.1. Het project om ergens buiten het antisemitische Europa een “*Staat van de Joden*” te vestigen werd in de late 19de eeuw gelanceerd door de Weense (Hongaarse) journalist en publicist Theodor Herzl (1860-1904).² Geconfronteerd met het virulente antisemitisme en geïnspireerd door (a) het nationalisme dat overal in Europa opgang had gemaakt, en (b) de kolonialistische ondernemingen van Europese mogendheden in de rest van de wereld,³ beoogden hij en zijn medestanders – seculiere joden, zoals hijzelf (Herzl heeft zijn zoon niet laten besnijden) – onder de vlag van een (politiek) “*zionisme*”⁴ een etnisch-nationalistische oplossing te bieden voor de niet-aflatende Jodenvervolgingen: zie zijn boek “*Der Judenstaat*” (van 1896).⁵ Het ‘Eerste Zionistische Congres’ vond, onder het voorzitterschap van Herzl en zijn vrouw Max Nordau, plaats in Basel 1897. Het congres richtte de ‘(World) Zionist Organization’ (WZO) op, als transnationale koepelorganisatie voor de zionistische beweging (zij bestaat nog altijd; onlangs werd een nieuwe leiding verkozen). Op het Zevende Congres, 1905, een jaar na Herzls vroegtijdige overlijden, werd inzake de bestemming voor een ‘Joodse’ kolonisatie de ‘Oeganda optie’ definitief verworpen ten gunste van (Ottomaans) Palestina.

2 In Israël vandaag geldt 1860 – jaar waarin de eerste joodse gemeente *buiten* Jeruzalems Oude Stad zou zijn gesticht – als “*het begin van de wedergeboorte van de moderne Joodse aanwezigheid in het land van Israël*,” cf. Yaniv Kubovich, “*23,741 Fallen Soldiers: Israel Prepares to Mark 71st Memorial Day*” (Haaretz, May 7, 2019).

3 Joseph Massad: “As Zionism emerged at the end of the 19th century, during colonialism’s heyday, it was proud to be part of Europe’s global colonial endeavours. The ‘Jewish Colonization Association’ (JCA), established in 1891 to fund Jewish colonies in North and South America, especially in Argentina, also began to fund Jewish colonies in Palestine after 1896... In 1924, it was formally renamed the ‘Palestine Jewish Colonization Association’, and its funds were exclusively used for Jewish colonisation of Palestine. In 1899, the first Zionist bank was founded, appropriately called the Jewish Colonial Trust, to buy Palestinian land for the exclusive use of Jews” (J. Massad, “*Deal of the century: Safeguarding Israel’s Jewish minority*”, MEE, June 26, 2019).

4 De naam van een berg (heuvel) vlakbij Jeruzalem, werd “Zion” altijd al ook metonymisch gebruikt voor Jeruzalem en zelfs voor het ‘Heilig Land’ in zijn geheel. De tocht van een gelovige naar Jeruzalem werd (en wordt) in het Hebreeuws traditioneel bestempeld als (het maken van) de “‘*aliyah*”, letterlijk “*opgang*” (omhoog naar de Tempelberg). Sedert de oprichting van de Staat Israël wordt de term steevast gebruikt voor Joodse immigratie in Israël (in de zionistische geschiedschrijving worden 6 op elkaar volgende ‘*aliyot*’ of immigratiegolven onderscheiden – de eerste ervan een ‘pre-zionistische’). PS Naast het “*politieke*” werd, als een alternatief, door anderen geijverd voor een “*cultureel zionisme*.” Herzls opponent Asher Zvi Hirsch Ginsberg was er een pionier van. Als linguïst zette hij zich in voor een *revival* van het Hebreeuws (in plaats van het Jiddisch) en voor een ‘nieuwe’ Joodse cultuur, gekoppeld aan de vestiging in Jeruzalem van een (seculier) “*spiritueel centrum*.”

5 Volle titel: “*Der Judenstaat: Versuch einer modernen Lösung der Judenfrage*” (Leipzig & Wenen, 1886). Het boek (of pamflet) is 86 bladzijden lang. Zie de facsimile uitgave van het boek door © 2005 Projekt Gutenberg-DE; Engelse vertaling in de Jewish Virtual Library luidt: “*The Jewish State*” (1946). Nadien schreef Herzl nog de roman “*Altneuland*” (1902) die zowel ideologisch als utopisch de door hem gewenste staat beschrijft. Zie verder Lucas Catherine, “*Palestina. Geschiedenis van een kolonisatie*” (2017³), pp. 45-51; en Brigitte Herremans & Ludo Abicht, “*Israël & Palestina. De kaarten op tafel*” (2016), pp. 31-37. Zij wijzen op het belang van een correcte vertaling van de Duitse titel “*Der Judenstaat*”: een “*Staat van de Joden*,” en niet: een “*Joodse staat*.”

Nadat eerder reeds de Ottomanen en de Duitsers waren aangezocht, vond de zionistische leiding eind 1917 dankzij de “*Balfour Verklaring*” een perfect onderkomen binnen de Britse imperialistische strategie voor het Nabije Oosten.⁶ Op 11 december 1917 werd Jeruzalem veroverd op de Ottomanen en de Britse bezetting van Palestina werd in 1922 door de Volkenbond gelegitimeerd met het “*Britse Mandaat Palestina*.” In de opdracht ervan was de “*Balfour Verklaring*” letterlijk opgenomen.⁷ Eerder reeds, nog in volle oorlog, hadden het VK en Frankrijk het Ottomaanse rijk reeds onder elkaar verdeeld in het geheime Sykes-Picotverdrag van 1916. De Europese kolonisering van de Arabische regio (maar ook van andere gebieden) gebeurde na Wereldoorlog I inderdaad onder het mom van “*Mandaten*” van de Volkenbond: het British Empire eigende zich behalve Palestina ook het Mandaatgebied Mesopotamië toe, de Fransen Libanon en Syrië. Flagrant in strijd met de verbintenis die de Geallieerden tijdens de oorlog waren aangegaan, dat ze het zelfbeschikkingsrecht zouden respecteren van de toekomstige Arabische naties, werd dat uitstel goedgepraat met het argument dat die naties eerst moesten voorbereid worden op de onafhankelijkheid.

Wat het Mandaatgebied Palestina betreft, onder de Britse koloniale paraplu⁸ - zeg maar: dankzij de bescherming van “*buitenlandse bajonetten*” (aldus Ben-Goerion) én met een toestroom van gratis buitenlands kapitaal - kon de zionistische *Yishoef* (“*Vestiging*” van kolonisten)⁹ zich (bijna) ongehinderd

6 De “[Balfour Declaration](#)” van 2 november 1917 was opgesteld als een brief van de Britse regering aan baron Lionel Walter Rothschild. Ze was goedgekeurd ondanks 2 tegenstemmen (waaronder die van Lord Edwin Montagu, de enige joodse minister in de regering, voor zijn visie [klik hier](#)) – het Britse parlement werd niet geraadpleegd. In één lange zin engageerde de regering zich in die Verklaring voor het zionistische project: “His Majesty’s Government view with favour the establishment in Palestine of a national home for the Jewish people, and will use their best endeavours to facilitate the achievement of this object.” Daaraan was wel toegevoegd (in dezelfde lange zin): “it being clearly understood that nothing shall be done which may prejudice the civil and religious rights of existing non-Jewish communities [!] in Palestine, or the rights and political status enjoyed by Jews in any other country” (ontbrak dus: de erkenning van de *politieke en nationale* rechten van de *autochtone* bevolking). De Verklaring was “*in de allereerste plaats de bewuste onderneming van een imperialistische macht die haar eigen belang nastreeft(de)*”. Aldus Bernard Regan in: “*The Balfour Declaration. Empire, the Mandate and Resistance in Palestine*” (2017), p.17. Zie ook Avi Shlaim, “*The Balfour Declaration: A study in British duplicity*” (Middle East Eye, 1 Nov 2017), , en, van dezelfde auteur: « [On British colonialism, antisemitism, and Palestinian rights](#) » (MEE, March 1, 2021).

7 Voor de volledige 1922 tekst van “*The Palestine Mandate*”, [klik hier](#).

8 Perry Anderson in: “*Scurrying towards Bethlehem*” (New Left Review, Editorial, 10 July Aug, 2001, pdf), pp. 7-8 (mijn vertaling): “De Britse koloniale macht was de absolute voorwaarde voor de Joodse kolonisatie. Zonder de gepantserde macht van Britse politie en leger zou de Arabische meerderheid – 90% van de bevolking – de zionistische opbouw na de Eerste Wereldoorlog quasi onmiddellijk gestopt hebben. Voor zijn groei was het zionisme volledig afhankelijk van het geweld van de Britse imperiale staat”. Zoals Anderson aan het einde van het artikel opmerkt (p. 29), “is het lot van de Israëliische staat ook later afhankelijk gebléven van een buitenlandse beschermheer,” maar hebben de VS na WO II die rol overgenomen van het VK. Zie ook Lucas Catherine, o.c., hfst. 4, “*Het Britse Mandaat*”.

9 De *Yishoef* (wordt ook wel de “*tweede*” of “*nieuwe*” Y. genoemd, om haar te onderscheiden van de joodse aanwezigheid in Palestina vóór 1881-82) werd oorspronkelijk bestuurd door de “*Joodse Nationale Raad*.” Vanaf 1929 nam het “*Joodse Agentschap voor Palestina*” (na 1948: “*voor Israël*”), waarvan ook niet-zionistische Joden deel uitmaakten, de rol op zich van 'regering' van de Yishoef. Als het transnationaal uitvoerend orgaan van de *World Zionist Organization*, heeft het Agentschap sedert 1948 vooral de taak om de Joodse immigratie (de *aliyah*) naar Israël te promoten en faciliteren. Zie “*Israel Society & Culture: Jewish Agency for Israel (JAFI)*” (Jewish Virtual Library).

aan de uitbouw zetten van eigen pre-staatsinstellingen, zoals: een vakbond (de Histadroet),¹⁰ een bank, een scholennet, rechtbanken, landbouwcoöperatieven, ziekenfonds en medische diensten, bedrijven, waaronder een wapenfabriek, een paramilitaire organisatie: de *Haganah* (“*Verdediging*”), enz. Op het vlak van arbeid en economie was er aanvankelijk een goede samenwerking geweest tussen Palestijnen en (vaak arme) Joodse immigranten. Door de zionistische leiding, echter, werd ten aanzien van de inheemse bevolking al snel een politiek ontwikkeld van Joodse exclusiviteit en segregatie. Belangrijk daarin was de stelregel, verplichting zelfs, van louter “*Hebreeuwse arbeid*” (“*avoda ivrit*”)¹¹ – gecombineerd met de opdracht van “*verovering van de arbeid*.” Reeds bepleit door Herzl als tactiek om de inheemse bevolking ertoe aan te zetten te ‘verhuizen,’ zou zij onder Ben-Goerions leiding met harde hand doorgevoerd worden (“*Arabische arbeid*” gold voor hem als een ‘ziekte’ die enkel door ‘Joodse arbeid’ kon ‘genezen’ worden).¹² Ze behelsde dat systematisch (en waar nodig ook onder dwang) geageerd werd tegen tewerkstelling door Joodse ondernemer van (goedkopere) Palestijnse (“*Arabische*”) arbeiders. Ook: dat Palestijnse producten en goederen geboycot moesten worden (inclusief door ze op markten onverkooptbaar te maken), enz.

Uitermate bedreigend voor de plattelandsbevolking, dan weer, was de zionistische politiek van grondaankoop (bij afwezige grootgrondbezitters in de grote steden). Zij werd gevoerd door het in 1901 daartoe speciaal opgerichte “*Jewish National Fund*” (Hebreeuwse naam: *Keren Kayemet Le'Israel*),¹³

10 Hebreeuwse acroniem voor: ‘Algemene Federatie van de Werkers in Eretz Israel’. Het betreft een wat ongewone vakbond: als een ondernemer richtte hij eigen industriële, financiële (een bank: Hapoalim), bouw-, transport- en dienstondernemingen op, evenals de *Haganah* militie. De Histadroet zou altijd een centraal orgaan blijven van de zionistische onderneming, waarbij de arbeidersbelangen volledig ondergeschikt waren aan de zionistische politieke doelstellingen.

11 “*Hebreeuwse arbeid*” wordt vaak ook wel ‘Joodse’ arbeid genoemd, hoewel de eerste vorm de letterlijke vertaling is van ‘*avoda ivrit*’. Volgens Even-Zohar gaven de immigranten van de *Tweede Aliyah* [1904-1914] de voorkeur aan het woord “*Hebreeuws*” omdat ze het verschil wilden benadrukken tussen hun “*nieuwe, Hebreeuwse*” identiteit en de “*oude Joodse diaspora-identiteit*”. Voor hen had het woord “*Hebreeuws*” een soort romantische connotatie met verwijzing naar de mythische “*zuiverheid*” en “*authenticiteit*” van het bestaan van de “*Hebreeuwse natie in haar land*”, zoals dat in het (antieke) verleden zogenaamd het geval was geweest (vertaald uit Wikipedia, “*Hebrew Labor*”).

12 Geciteerd door Ilan Pappé, in zijn boek “*Ten Myths about Israel*” (2017), pp. 43-44.

13 Het JNF-KKL zamelde daartoe geld in bij joodse gemeenschappen in westerse landen (bij de ‘gewone man’ gebeurde dat met de bekende “*blue boxes*”). Na de Nakba heeft het JNF zich een ‘ecologisch’ imago aangemeten en geniet ze in tal van westerse landen het statuut van ‘caritatieve’ organisatie. Zie daarover: Michael Sappir, “*The JNF is no innocent charity*” (+972, March 4, 2021). Zeer recent heeft de nieuwe, nog meer rechtse leiding ervan beslist om financiële middelen vrij te maken voor grondaankoop op de illegaal bezette Westelijke Jordaanoever. Zie Hagar Shezaf & Ben Samuels, “*Jewish National Fund Aims to Officially Work to Expand West Bank Settlements*” (Haaretz, Feb 11, 2021). Ook Jonathan Cook, “*Finished with the bluffing: Jewish National Fund goes public with its aid to settlers*” (March 17, 2021), met Cooks commentaar: “*The JNF’s decision is a dramatic indication of how ultra-nationalists allied to Benjamin Netan-yahu’s government have co-opted Zionism’s most venerable international organization.*” PS Tijdens en sedert de Nakba is het JNF vooral bekend/berucht voor aanplantingen van (Europese) sparrenbossen. Zij moesten met name de ruïnes-helpen verbergen van verwoeste Palestijnse dorpen (verwoestingen die het voor de Palestijnse bewoners moesten onmogelijk maken om terug te keren). Ook vandaag nog draagt het JNF zo bij aan de onteigening en de verwijdering van met name Bedoeïenengemeenschappen. Zie bv. Al-Arâqib, dat reeds voor de 183ste keer afgebroken werd opdat het JNF op die plaats... een bos zou kunnen aanplanten. In Oost-Jeruzalem, dan weer, heeft het eraan meegewerkt om een uitgebreide Palestijnse familie (tijdens de Nakba verdreven vluchtelingen,

Een aankoop van grond, echter, door het JNF was per definitie veel méér dan een puur financiële of commerciële transactie. Binnen een omvattend, kolonialistisch project gebaseerd op exclusivisme en segregatie t.a.v. de inheemse samenleving, gebeurde elke aankoop in toepassing van het zogenaamd 'Bijbelse'¹⁴ principe van de "onvervreemdbaarheid van Joodse grond."¹⁵ Eens verworven (op welke wijze ook), gold het land als "verlost" ("redeemed") en daarmee als voor altijd exclusief "joods" bezit – niet enkel beperkt tot de wettelijke eigendomstitel maar ook wat alle toekomstige bewerking of aanwending ervan betreft. Elke 'Joodse' aankoop, bijgevolg, van Palestijns landbouwland betekende dat de getroffen *fellahin* met hun familie verdreven werden van hun voorvaderlijke grond.¹⁶ Landloos geworden, trokken zij gewoonlijk naar de stad op zoek naar werk maar onder de toenemende impact van de exclusieve regel van "Hebreeuwse arbeid" was dat vaak geen succes (dankzij buitenlandse investeringen was de zich ontwikkelende stedelijke nijverheid grotendeels een Joodse zaak). Ook vandaag speelt het JNF – dat

die hun heil in Jeruzalem hadden gezocht) uit haar woonst te zetten en haar te doen plaats maken voor Joodse kolonisten)..

14 Ter ondersteuning van dit kolonialistische exclusivisme wordt het Bijbelvers "Leviticus, 25.23" aangevoerd. Zie David Ackerman, "Parashat B'har (Leviticus 25:1-26:2)" (JCC Association of North America, "D'VAR TORAH", 23/5/2019): "But the land shall not be sold forever for the land is Mine..," (Lev. 25:23) is the inspiration for the World Zionist Congress's establishment of the Jewish National Fund (JNF) in 1901. The JNF is chartered to raise money to buy land (in Palestine and then Israel) to be held in trust for the Jewish people. The JNF sells the right to use the land: purchasers are tenants; they may use the land, but cannot sell or mortgage it, because it belongs to the Jewish people. That remains so today, as a result of Israel's Basic Land Law of 1960. Every Jewish person worldwide – not just Israeli citizens – has an actual share in the land in Israel and should be concerned with how that land is used - economically, socially, politically, and environmentally. The Jewish people are the current stewards of an ancient trust" (mijn onderstreping). Het gegeven dat Israëlische grond op enkele procenten na het collectieve eigendom is van het mondiale "Joodse volk," maakt dus dat bv. een Joods-Amerikaanse burger in New-York een vorm van aanspraak kan laten gelden op land in de "Joodse staat", maar dat een "Arabische" burger van Israël dat absoluut niét kan; hij heeft er zelfs geen toegang toe.

15 Zie Yvonne Schmidt, "Foundations of Civil and Political Rights in Israel and the Occupied Territories" (Graz, 2008), p.52. "The Fundamental Principle of 'Inalienability of Land'. This principle means that land which has been acquired by Jews as Jewish property and which has passed into Jewish ownership is to remain in perpetuity within the Jewish community. According to this principle the land has to remain Jewish in that the paramount ownership inheres in a Jewish national institution, which is supposed 'to represent the Jewish people.' Furthermore this principle established that not only the ownership but also the use of the land is to be kept within the Jewish sphere, since only Jews may lease and cultivate it" (m.o.), PS De Hebreeuwse naam van het JNF, *Keren Kayemet Le'Israel*, betekent letterlijk: "Perpetual Fund for Israel". PS2 Weliswaar was het resultaat van de aankooppolitiek op het moment van de Verdelingsresolutie van de VN (1947) teleurstellend: amper 6% was legaal eigendom van het JNF.

16 Volgens een Brits rapport van 1930 waren toen reeds ongeveer 30.000 (dwz 29,4%) boerenfamilies landloos geworden. Zie Nur Masalha, "Expulsion of the Palestinians. The Concept of 'Transfer' in Zionist Political Thought, 1882-1948" (Institute for Palestinian Studies, 2017), p. 35.

optreedt in naam van het (transnationale) “Joodse volk” en uitdrukkelijk uitsluitend de belangen dient van dat “Joodse volk” – nog altijd een belangrijke rol in de grondpolitiek van de Israëlische staat.¹⁷

Behalve enkele voorstellen om de Palestijnen te sussen (voorstellen die in London onder zionistische druk vervolgens werden ingetrokken), legde de Britse ‘imperiale’ regering tijdens de jaren ’20 en ’30 de Yishoef weinig of niets in de weg. Integendeel, overeenkomstig de Balfour Verklaring (volledig overgenomen in het Britse Palestinamandaat) en gevoed door koloniaal ‘wit’ racisme,¹⁸ werd de Joodse kolonisering begunstigd.¹⁹ De Britse koloniale bezetter gaf m.a.w. stelselmatig blijk van discriminerende vooringenomenheid ten aanzien van de autochtone bevolking ten gunste van de economische en politieke activiteiten, noden en belangen van de Joodse immigratie en vestiging. Dat het Palestijnse

17 De massale confiscaties tijdens en na de Nakba maakten dat finaal 93,5% van de grond in de Staat Israël als “Joods” geboekstaafd stond. Een groot deel ervan werd overgemaakt aan het (transnationale) JNF. Vandaag is het nog altijd eigenaar van 13% ervan. Het treedt hoe dan ook op als de ‘trustee’ of bewindvoerder voor het “Joodse volk,” in het belang van het behoud van alle ‘Joodse’ grond in Israël. Met de aftok van de 13% die het eigendom is van het JNF, wordt de resterende 79.5%, als zogenaamde “staatsgrond”, sedert 1960 beheerd door de ‘Israel Land Administration’ (ILA). In de Raad van Bestuur, echter, van dit staatsorgaan werden van de 22 zetels er 10 toebedeeld aan het JNF – een transnationale instelling die publiekelijk verklaart *uitsluitend* ‘Joodse’ belangen te behartigen. De klacht (“*petition*”) bij het Hooggerechtshof tegen de aanwezigheid ervan in een staatsorgaan, uitgaande van een aantal mensenrechtenorganisaties, werd in 2016 door dat Hooggerechtshof afgewezen (zie Adalah, [24/08/2016](#)). De Israëlische Palestijnen, tenslotte, met een bevolking die 20% bedraagt van de totale bevolking, leven opeengepakt op 3% van de grond (waarvan 2% voorbehouden voor bewoning en 1% voor landbouw). Zij kunnen hun huisvestigingsareaal niet uitbreiden ondanks de toenemende bevolkingsdruk. Een wet van 2011, anderzijds, op zgn. “*admission committees*” geeft aan Joodse lokale besturen de ‘legale’ mogelijkheid om niet-Joodse aanvragen voor vestiging of grondaankoop af te wijzen wegens “*unsuitable to the social life of the community... or the social and cultural fabric of the town*”. Zie Adalah, “*Admissions Committees Law*”, [klik hier](#). Voor commentaar: Amjad Iraqi, “*Contradicting its own ruling, Israel’s Supreme Court legalizes segregated communities*” (+972, [Sept 18, 2014](#)). Voorbeeld uit de praktijk: Noa Shpigel & Jack Khoury, “*Arab Citizens Tried to Buy Land in This Israeli Town. The Mayor Halted the Sale to Uphold Its ‘Jewish-Zionist Nature’*” ([Haaretz, March 18, 2018](#)).

18 Waarin Winston Churchill als ‘Secretary of State for the Colonies’ een belangrijke rol speelde. Racisme was de Britse politiek t.a.v. de Palestijnen niet vreemd. Berucht is Churchills uitspraak in 1937 waarin hij de Palestijnse eis op zelfbeschikking vergeleek met de aanspraak van een hond (!) op zijn mand: “I do not agree that the dog in a manger has the final right to the manger even though he may have lain there for a very long time. I do not admit that right. I do not admit for instance, that a great wrong has been done to the Red Indians of America or the black people of Australia. I do not admit that a wrong has been done to these people by the fact that a stronger race, a higher-grade race, a more worldly wise race to put it that way, has come in and taken their place.” Geciteerd in Avi Shlaim, “*On British colonialism, antisemitism, and Palestinian rights*” ([Middle East Eye, 1 March, 2021](#)). Pas het Britse ‘White Paper’ van 1939 zou beperkingen aanbevelen op de Joodse immigratie én grondaankopen. Zie Rashid Khalidi, “*The Hundred Years’ War on Palestine. A History of Settler Colonial Conquest and Resistance*” (2020), p. 48.

19 Een supplementaire ‘ideologische’ handicap voor de Palestijnen was dat de Britten hen, in tegenstelling tot de ‘Joden,’ niet beschouwden als een *aparte* natie-in-wording, met een nationale identiteit. Gereduceerd tot hun taal én geracialiseerd, golden zij als lokale “*Arabieren*” – ondanks de Palestijnse religieuze en culturele diversiteit, eigen dialect en tradities. PS Deze aanpak geldt ook vandaag nog altijd van de zijde van de Staat Israël ten aanzien van zijn Palestijnse burgers: zij worden systematisch geontnationaliseerd als “*Israeli Arabs*” (of “*Arab Israelis*”) of zelfs gewoon “*Arabs*” (ook in de Israëlische pers). Vanuit die optiek lijkt een eventuele “*transfer*” van hen naar één van de omringende, ‘Arabische’ staten moreel, juridisch en politiek probleemloos (ook de zionisten in de jaren ’30 van de vorige eeuw verdedigden aldus de ‘transfer’, dwz deportatie van de inheemse bevolking). Twee jaar geleden, bv. reageerde premier Netanyahu (op de webcast van zijn Likoeidpartij) op de eis van een Palestijnse staat koeltjes met: “*de Arabische burgers hebben 22 natiestaten rondom ons, zij hebben er niet nog één nodig*” ([Haaretz, April 10, 2019](#)).

verzet zich bovenal tegen de Britten richtte (zie vooral de zogenaamde “Arabische revolte” van 1936-39), is dus niet verwonderlijk.

1.2. In de slotjaren van de 19de eeuw behoorde Palestina²⁰ tot de meer ontwikkelde regio's van het Midden-Oosten. De *fellahin*, of boeren, vormden de meerderheid van de bevolking en er was ook een significante aanwezigheid van nomadische Bedoeïenen, maar het land had ook een omvangrijke stedelijke bevolking en was actief in de internationale handel en export (vooral van landbouwproducten zoals appelsienen en olijfolie).²¹ Samen met de verbrokkelijking van het Ottomaanse rijk (dat sedert 1571 het bewind had gevoerd over de regio) kwam in de ‘*Mashriq*’ (letterlijk: het ‘Oostelijke’ deel, sc. van de Arabische wereld) en in het bijzonder in ‘*Groot Syrië*’ (Palestina, Jordanië, Libanon en Syrië) een Arabisch nationalisme tot ontwikkeling. De strijd voor nationale zelfbeschikking werd tot na Wereldoorlog I binnen de hele regio samen gevoerd. Die ‘Groot-Arabische’ eenheid ging echter teloor toen het gebied op basis van de eerder vermelde ‘Sykes-Picot’ afspraken door de overwinnaars, het VK en Frankrijk, onder elkaar werd verdeeld: ‘Syrië’ (Libanon inbegrepen) kwam als “mandaat” onder Frans koloniaal bewind en Palestina (in eerste instantie met inbegrip van ‘Transjordanië’) onder Brits.

Het proces van Palestijnse nationale bewustwording (dat in de context van het Ottomaanse rijk reeds in de laatste decennia van de 19de eeuw op gang was gekomen) werd door de Britse bezettingspolitiek versneld. Die vorming van een Palestijnse identiteit vond plaats “*in bijna exact dezelfde periode als die van het moderne, politieke zionisme*”.²² Khalidi merkt hierbij nog op (p. 31, mijn vertaling):

"De ontkenning van een authentieke, onafhankelijke Palestijnse identiteit is van eenzelfde orde als Herzl's kolonialistische opvattingen over de vermeende voordelen van het zionisme voor de inheemse bevolking, en vormt een cruciaal element in het uitwissen van hun nationale rechten en hun volksbestaan (*peoplehood*) door de Balfourverklaring en de latere effecten ervan."

Terwijl dat nationale ontvoogdingsproces van de Palestijnen zich verderzette, aldus Nur Masalha, “kenden de doelstellingen ervan een radicale verschuiving (namelijk) van autonomie en gelijk burgerschap, sc. onder de Ottomanen, naar antikoloniale strijd, bevrijding en onafhankelijkheid tijdens de periode van het Britse Mandaat. Cruciaal daarin: het actieve verzet tegen de existentiële dreiging uitgaande van de zionistische immigratie en kolonisering van Palestina tijdens de Mandaatperiode ging een centrale plaats innemen in de Palestijnse nationalistische strijd”.²³

Reeds in 1911 was in Jaffa de combatieve, nationalistische krant “*Falastin*” gelanceerd die zich als opdracht gaf een Palestijnse identiteit ‘van beneden af’ mee te helpen smeden.²⁴ Eind 1918 hadden activisten het over een “*Palestina voor de Palestijnen*,” en begin 1919 organiseerde “*a nationwide*

20 Voor de oorsprong en geschiedenis van de naam (die teruggaat tot de late Bronstijd) en de erdoor benoemde geografische ruimte, zie Nur Masalha, “*Palestine. A Four Thousand Year History*” (2020).

21 “Even where industrialized urban production was developed, like the soap industry in Nablus, it was often dependent on the use of agricultural products”, Regan, o.c., p. 108.

22 Zie nogmaals Rashid Khalidi, “*The Hundred Years' War on Palestine*”: Introduction, en Ch.1: “*The First Declaration of War, 1917-1939*,” p. 30.

23 Zie Masalha, o.c., pp. 290-291 (mijn vertaling).

network of local *Muslim-Christian Associations*” het ‘Eerste Palestijns-Arabische Congres.’ Er zouden er nog zes volgen, het zevende in 1928, maar de Britten weigerden een officiële status te verlenen aan het ‘Executief Comité’ ervan. Het congres van 1919 stelde een manifest op tegen de zionistische immigratie.²⁵ Eind 1920, met het Derde Congres, stuurde het “Executief Comité” een delegatie naar de Britse regering met een memorandum waarin een aantal Palestijnse eisen waren gebundeld (o.m. de intrekking van de ‘Balfour Declaration’ en de stopzetting van de Joodse immigratie, alsook de verkiezing van een nationaal parlement voor de vorming van een nationale regering).

De Britten, echter, beschouwden het Palestijnse nationale ontvoogdingsproces als een bedreiging voor hun koloniale heerschappij zowel als voor hun pro-zionistisch engagement, en zij weigerden op de eisen in te gaan. Na tal van protestacties in de erop volgende jaren,²⁶ kwam het midden augustus 1929 tot zware confrontaties. De protestbeweging startte in Jeruzalem naar aanleiding van een poging van de kolonisten om zich de al-Buraaq Muur (voor joden: de Klaagmuur) toe te eigenen. Het massale Palestijnse verzet en het bijzonder het partijdige en gewelddadige optreden van de Britse bezetter (honderden Palestijnse demonstranten werden opgepakt en 26 ervan ter dood veroordeeld; een jaar later, 17 juni 1930, werden 3 ervan publiekelijk aan een galg opgehangen in Akka) staan in het Palestijnse geheugen gegrift onder de naam van de “al-Buraaq Revolutie.”²⁷ Vanuit Jeruzalem verspreidde de revolutie zich over het land. In Al-Khalil (Hebron) werden joodse inwoners – Sefarden en kolonisten - het slachtoffer van een bloedbad.²⁸

24 Zie nogmaals Masalha, o.c., pp.278-282. In verband met de naam van de krant wijst Masalha op het belang van de keuze voor de in de omgangstaal gebruikte vorm “*Falastin*” in plaats van de klassiek-Arabische vorm “*Filastin*.” De krant (die zou blijven bestaan tot in 1967) was ook qua editoriaal beleid progressief: hij verdedigde bv. de Palestijnse boer (*fallah*) inzake de landkwestie.

25 Het Congres maakte uitdrukkelijk een onderscheid tussen de (ongewenste) zionistische immigranten en de gearabiseerde joden “die reeds voor de oorlog in onze provincie leefden: zij zijn zoals wij en hun loyaliteiten zijn als de onze”. Zie ook Bernard Regan, o.c., pp. 90-92. In hfst. 3 van zijn boek, “*The Mandate and Palestinian Politics*”, gaat Regan uitgebreid in op de economische, sociale en politieke ontwikkelingen in Palestina, eerst onder het Ottomaanse bestuur en daarna onder het Britse bewind. In hfst. 4 behandelt hij de “*Social, Economic and Political Features of Palestinian Resistance*”. Over de Palestijns-Arabische Congressen zie, kort, “*Palestine Arab Congress*” in [Wikipedia](#).

26 Begin 1925, bv., werd met een algemene staking geprotesteerd tegen de aanwezigheid in Jeruzalem van Lord Balfour, die er de 'Hebrew University' plechtig kwam openen.

27 Zie « *Le 17 juin 1930 à Akka, le "Mardi Rouge" et l'exécution des martyrs Fouad Hijazi, Mohammad Jamjoum et Ata Al-Zeir. Pas d'oubli, pas de pardon* » ([ISM, 18 juin 2014](#)).

28 Honderden joodse inwoners evenwel ontsnapten aan het bloedbad dankzij hun moslimburen in wier huis zij zich konden verschuilen. Het rapport van de Britse Shaw [Commission](#) – “*Report of the Commission on the Palestine Disturbances of August 1929*” – concludeerde dat de aanleiding voor het geweld gezocht moest worden bij “het gevoel van animositeit en vijandigheid jegens de Joden als gevolg van de teleurstelling over hun eigen politieke en nationale aspiraties en de angst voor hun economische toekomst.” Volgens het rapport werden in de week van de rellen 116 “*Arabieren*” (meestal door Britse ordestrejdkrachten) en 133 Joden gedood en werden 232 “*Arabieren*” en 198 Joden gewond. Zie [Wikipedia](#), “*1929 Palestine Riots*”. De herinnering aan deze tragedie is door Israël’s politieke leiding sedert een twintigtal jaren misbruikt om het dagelijkse leven voor de Palestijnse inwoners in het oude stadsdeel van Hebron onleefbaar te maken. Een 800-tal Ultraorthodoxe kolonisten worden in de oude stad beschermd door enkele duizenden soldaten; de toegankelijkheid van de Ibrahimi Moskee voor Palestijnen wordt al maar verder afgebouwd.]

Ondertussen kwam het tot belangrijke politiek-maatschappelijke verschuivingen in de Palestijnse samenleving. Terwijl de traditionele notabelen (de *a'yans*) – altijd al voorstanders van een op lobbying gerichte politiek - aan invloed verloren, kwam er een 'proliferatie' van partijen: bv. de *Istiqlal*, of Onafhankelijkheidspartij, en een (bescheiden) Communistische Partij. Het belang van deze laatste mag niet overdreven worden maar “de rol die zij speelde, getuigt van het feit dat de Palestijnse arbeidersklasse zich aan het ontwikkelen was als een onafhankelijke stem in de strijd voor zelfbeschikking” (Regan, p. 162).

Begin de jaren '30 werden over het hele land ook volkscomités opgericht. Het Palestijnse verzet nam niet langer de *Yishoef* in het vizier maar vooral de Britse bezetting om Palestijnse zelfbeschikking af te dwingen. Tot een echt nationaal georganiseerde beweging kwam het in april 1936 met de start van een algemene staking die zes maanden duurde (de langste tot dan toe in de geschiedenis van de arbeidersbeweging). De gewapende verzetsbeweging die erbij aansloot, zou in 1938 de controle verwerven over “*bijna heel Palestina*”.²⁹ Dankzij de aanvoer, echter, van extra koloniale troepen, de massale inzet van zijn luchtmacht (de stad Jaffa bv. werd grotendeels platgebombardeed) én de actieve deelname van de zionistische militie van de *Haganah*³⁰ en de *Irgoen*, slaagde het Britse leger erin deze “*Grote Arabische Opstand*” – het ging om Palestina's antikoloniale onafhankelijkheidsstrijd - bloedig en definitief neer te slaan. De Britten maakten daarbij gebruik van “*methodes van collectieve bestraffing, zoals huisvernielingen, standrechtelijke executies en deportaties. Tot op vandaag beroept Israël zich op die Britse militaire bevelen om soortgelijke praktijken op de Westelijke Jordaanoever te legitimeren.*”³¹ Voor de Palestijnse nationalistes betekende de mislukking van hun revolutie de vernietiging van hun militaire capaciteiten en de eliminatie van hun politieke leiding – tot zeer groot profijt, nadien, van de zionisten.

2. De Nakba: Etnische zuivering en Terreur

Reeds tijdens de drie jaar van de mislukte Palestijnse revolutie maar ook nadien tussen 1939 en 1949 (met een pauze tijdens WO II), voerden de zionistische paramilitaire strijdkrachten, onder commandanten die later een belangrijke politieke rol zouden spelen in de Staat Israël, een meedogenloze terreurcampagne. Stonden vooraan: de reeds vermelde Yishoefmiliie: de *Haganah* (onder de politieke leiding van Ben-Goerion) en haar commando-eenheid, de *Palmach*, en twee

29 Zo Lucas Catherine, o.c., kap. 4, “*Het Britse Mandaat*”, vnl. pp. 81-93.

30 De paramilitaire eenheden van de *Haganah* waren toen al wettelijk erkend. In 1937 beschikte zij over 10.000 geoefende en bewapende manschappen; nog eens 40.000 waren beschikbaar voor snelle mobilisatie (zie B.Regan, o.c., p. 140). PS Bij de onafhankelijkheid van Israël werd de *Haganah* (*'Verdediging'*) die tijdens de Nakba, samen met de twee terreurorganisaties, Irgoen en Lehi, actief had deelgenomen aan tal van bloedbaden, verheven tot het officiële leger van de nieuwe staat: de *Tzahal* (acroniem voor de Hebreeuwse benaming “*Tsva ha-Hagana le-Yisra'el*,” i.e. The Army of Defense for Israel) of IDF (*Israel Defense Forces*).

31 Herremans & Abicht, o.c., p. 64.

fascistische milities:³² de “revisionistische” *Irgoen* (vanaf 1943 geleid door Menachem Begin, later eerste-minister)³³ en de in 1940 van de Irgoen afgesplitste, nog meer extremistische *Lehi*.³⁴ Ook hiervan zou een leider, Yitzhak Shamir, later eerste-minister worden. Gelet op de talloze terreurdaden die al deze organisaties gedurende meer dan 10 jaar pleegden,³⁵ lijkt het niet overdreven te stellen dat terrorisme een wezenlijk aandeel heeft gehad in de triomf van het zionisme.³⁶

Met zware bomaanslagen op bussen, markten, in menigtes, in cafés, dorpen, enz., vaak met tientallen slachtoffers, was de terreur in de allereerste plaats gericht tegen Palestina’s burgerbevolking.³⁷ Ook de Britten, echter, wier Palestinalitiek een bocht nam (met een *Witboek* dat aanbeval de Joodse

32 Cf. de brief gepubliceerd in de NYT van 4 december 1948, ondertekend door Hannah Arendt, Albert Einstein en 26 andere Joodse intellectuelen, waarin zij protesteren tegen het bezoek aan de VS van Menachem Begin. Deze laatste was toen de leider van de uit de *Irgoen* voortgekomen *Heroet (Vrijheid)* partij (zij zou later met andere groepen de nog bestaande *Likoed* partij vormen). In de brief wordt de partij bestempeld als “a political party closely akin in its organization, methods, political philosophy and social appeal to the Nazi and Fascist parties.” Het Deir Yassin bloedbad komt in de brief ter sprake als “exemplarisch voor het karakter en de acties van de Vrijheidspartij.” Voor de tekst van de brief zie: “Albert Einstein’s Letter Warning Of Zionist Fascism In Israel” ([Global Research, March 23, 2015](#)).

33 De grondlegger van het “revisionistisch zionisme” was Vladimir Ze’ev Jabotinsky (1880-1940). Hij wilde een Joodse staat waarvan ook Transjordanië (de Oostoever van de Jordaan) deel uitmaakte. In zijn essay, “*De IJzeren Muur*” (1923), zette hij zijn radicale visie uiteen op het samenleven met de “Arabieren.” Hij pleitte voor, aanvankelijk, een “*ondoordringbare ijzeren muur*” tussen zionisten en lokale bevolking. Later, nadat “*meer gematigde*” opposenten naar voren zouden zijn gekomen, zou er z.i. wel degelijk kunnen worden samengeleefd (voor een vertaald citaat zie Catherine, o.c., p. 10). Jabotinsky was de oprichter en aanvoerder van de *Irgoen* (of *Etzel* – afkorting, in het Hebreeuws, van *Irgoen Tzwa’i Le’umi*, “*Nationale militaire organisatie*”), een afsplitsing, in 1931, van de *Haganah*. Hij overleed aan een hartaanval in 1940, tijdens zijn bezoek aan de VS. PS Jabotinsky’s secretaris, toen, was Benzion Netanyahu (oorspronkelijke familienaam: Mileikowsky), vader van huidig premier Benjamin Netanyahu. [Als academicus was Benzion beslagen in de 15de eeuwse Spaanse Inquisitie en de Marranos (bekeerde Joden).]

34 Afkorting van: “*Lohamei Herut Yisrael*”, i.e. “*Strijders voor de Vrijheid van Israël*.” In 1940 afgesplitst van de *Irgoen* en tot 1942 geleid door Avraham Stern, en daarom ook, pejoratief, de “*Stern Gang*” genoemd, richtte de groep haar terreuracties in de eerste plaats tegen de Britten. Zich baserend op “*nationalistische en totalitaire principes*”, poogde ze een alliantie te sluiten met fascistisch Italië en, tot tweemaal toe, met de Nazi’s. Nadien zochten ze toenadering tot Stalins Sovjetunie. Hoewel in 1948 officieel geïntegreerd in de IDF, pleegden leden ervan nog in hetzelfde jaar, op 17 september, een moordaanslag op Graaf Folke Bernadotte (door de VN Veiligheidsraad aangesteld als bemiddelaar). De Lehi werd daarop door Israël veroordeeld als een terroristische organisatie en de leden ervan vervolgd, maar in de aanloop naar de verkiezingen van januari 1949 bekwamen alle leden een algemene amnestie. In 1980, tenslotte, werd aan al wie minstens 6 maanden lid was geweest van de Lehi, een militair ereteken uitgereikt als “*beloning voor hun activiteiten in het kader van de strijd voor de vestiging van Israël*”: het zgn. “*Lehi-lint*.” Zie: “*Lehi (militant group)*”, in [Wikipedia](#).

35 Voor een lijst van 71 terreuroperaties van de Irgoen, met vermelding van datum en aantal slachtoffers, en onderverdeeld in 3 periodes: 1936-39 (“*During the Arab revolt*”), 1944-47 (“*During the Jewish insurgency*”) en 1947-48 (“*During the Civil War*”), zie [Wikipedia](#). Voor een “*List of Lehi Operations*,” 1944-48, zie eveneens [Wikipedia](#).

36 Zo Tom Suárez, “*State of Terror: How Terrorism Created Modern Israel*” (2016). In zijn bespreking ervan (in [Mondoweiss, Oct 13, 2016](#)) schrijft Dr. David Gerald Fincham o.m.: “De auteur ontkent noch accepteert het bestaan van Palestijns-Arabisch terrorisme, maar laat zien hoe het toen (en ook vandaag nog) 'een reactie was op de zionistische etnische onderwerping en onteigening van land, grondstoffen en arbeid, waarbij gewelddoos verzet futiel was gebleken'. Terwijl de Palestijnse terroristen losse bendes van guerrillastrijders waren die

immigratie in te perken en de verkoop van land af te remmen, en waarin sprake was van de oprichting “within 10 years” van een “independent Palestine state” gezamenlijk bestuurd door “Arabs and Jews”),³⁸ gingen het doelwit vormen van terreuraanslagen.³⁹ Zij moesten het VK ertoe brengen uit Palestina te vertrekken. Bruggen en wegen, gebouwen, treinen, e.a. werden opgeblazen, Britse officieren gegijzeld en geëxecuteerd (Catherine, p. 100). In november 1944 werd door de Lehi een moordaanslag gepleegd op een dichte vriend van Churchill, Lord Moyne (hij was *Secretary of State for the Colonies*, en resideerde in Caïro).⁴⁰ Het grootste “succes,” echter, van het Irgoenterrorisme – de Israëliische historicus Tom Segev heeft de aanslag qua impact vergeleken met de aanslag van 9/11 tegen de Twin Towers⁴¹ – was de bomaanslag, op 22 juni 1946, op het King David Hotel in Jeruzalem, hotel waarin ook het Britse hoofdkwartier gevestigd was. Van een enorme kracht (een vleugel van het hotel van 6 verdiepingen stortte volledig in), doodde de terreuraanslag 91 mensen, op 16 na allemaal burgers.⁴² “Succes”? Deze “krankzinnige” (“insane,” aldus de toenmalige Britse premier Attlee) aanslag – “de meest dodelijke terroristische aanslag in de geschiedenis,” aldus nogmaals Tom Segev – pleegt in Israël inderdaad *gefêteerd* te worden. Of dat was alleszins nog het geval bij het 60ste “jubileum” ervan in 2006, met een tweedaags evenement in het ‘*Menachem Begin Heritage Center*’, in Jeruzalem. Het hoogtepunt van die viering was de onthulling door premier Netanyahu van een grote ereplaquette. In zijn speech zei hij

opereerden in de plattelandsbuurten, waren de zionistische terroristen georganiseerde milities die vanuit stedelijke centra opereerden onder de bescherming van die gemeenschappen” (mijn vertaling).

- 37 Bv. de Jerusalembomaanslag van 1 oktober 1937 door een lid van de Irgoen trof verkopers en klanten op de groentenmarkt bij de Damascuspoort. Tientallen burgers kwamen erbij om en vele anderen liepen verwondingen op. Zie de “fact sheet” van *The Palestine Project: “Notorious massacres of Palestinians between 1937 & 1948”* ([Medium, May 13, 2015](#)).
- 38 “*British White Paper of 1939*” ([Avalon Project](#)).
- 39 De anti-Britse terreur maakte deel uit van de zgn. “*Jewish Insurgency*,” in (her)opgestart in 1944 door de Irgoen en de Lehi. Met het einde van WO II (april-mei 1945) voegde ook de Haganah zich bij hen (oktober 1945) in het kader van de “*Jewish Resistance Movement*,” opgericht door het Jewish Agency (zie: “*Jewish insurgency in Mandatory Palestine*,” [Wikipedia](#)).
- 40 Walter Edward Guinness was “*Leader of the House of Lords, Secretary of State for the Colonies, Resident Minister in Cairo, opponent of the Jews throughout his career as Colonial Secretary.*” Zie Yitzhak Shamirs “bekentenis” (geen spijtbetuiging), vele jaren later (hij was net afgetreden als leider van de *Likoed*, in 1993), in een interview: “*Yitzhak Shamir: Why we killed Lord Moyne*” ([The Times of Israel, July 5, 2012](#)). De twee daders werden in Caïro ter dood veroordeeld en op 22 maart 1945 opgehangen, “*singing Hatikva from the gallows. Years later Yitzhak Shamir helped to recover their bodies in a prisoner exchange with Egypt. They were interred on Mount Herzl with full military honors.*”
- 41 Cf. Tom Segev, “‘*Anonymous Soldiers*,’ by Bruce Hoffman” (boekbespreking in [The New York Times, Feb 25, 2015](#)).
- 42 “*Most of the dead were British government staffers or hotel employees. There were 41 Arabs, 28 British citizens, 17 Jews, two Armenians, one Russian, one Greek and one Egyptian*,” aldus de Amerikaans-Israëliische publicist, Bradley Burston, in “*Zionism’s Terrorist Heritage*” ([Haaretz, June 26, 2018](#)). Herremans & Abicht, o.c., p. 69, hebben het niet over een “aanslag” maar over een “aanval” – wat verkeerdelijk suggereert dat het om een bestorming ging van een militair doelwit, en niet om een blinde, want alles en iedereen vernietigende terreurdaad tegen een hotel.

onder meer: *“Het is van zeer groot belang een onderscheid te maken tussen terreurgroepen en vrijheidsstrijders, en tussen terreurdaden en legitieme militaire acties...”*⁴³

Na de Nazi-Judeocide en gesterkt door de massale Joodse immigratie (ondanks de Britse quota telde de kolonistenbevolking in 1947 608.000 zielen, d.i. 1/3 van een totale bevolking in Mandaat Palestina van 1.835.000), kreeg het zionistische vestigingskolonialistische project zijn ‘institutioneel’ beslag op 14 mei 1948 met de - unilaterale - afkondiging van een *“Joodse Staat in Eretz-Israël.”*⁴⁴

De feestelijke proclamatie kwam er inderdaad een half jaar nadat de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties op 29 november 1947 Resolutie 181 had goedgekeurd.⁴⁵ Met miskennis, door de internationale gemeenschap, van de optie van democratische verkiezingen, was in die resolutie de opdeling *“aanbevolen”* van Mandaatgebied Palestina in een *“Joodse”* en een *“Arabische”* staat.⁴⁶ De concrete invulling van dat *“partition plan”* was bovendien bijzonder partijdig want in het voordeel van de *Yishoef* ten koste van de autochtone bevolking: aan de *“Joodse”* staat (die wel bijna evenveel *“Arabieren”* als *“Joden”* moest tellen) zou 56% van het territorium worden toegewezen terwijl de Joodse kolonisten (zoals gezegd, 1/3 van de bevolking) op dat ogenblik minder dan 7% van het land in bezit hadden. Het ‘aanbevolen’ plan voorzag weliswaar ook dat beide staten verbonden zouden blijven in een *“Economische Unie”*.⁴⁷ Nog vóór de goedkeuring door de Algemene Vergadering was het plan radicaal afgewezen door het Palestijnse *Arab Higher Committee*⁴⁸ en het had evenmin genade gevonden in het

43 Cf. George Galloway: *“Remember the King David Hotel”* ([The Guardian, July 21, 2006](#)).

44 Uittreksel uit de Engelse vertaling ([Israel Ministry of Foreign Affairs](#)) van de Hebreeuwse tekst: *“On the 29th November, 1947, the United Nations General Assembly passed a resolution calling for the establishment of a Jewish State in Eretz-Israel; the General Assembly required the inhabitants of Eretz-Israel to take such steps as were necessary on their part for the implementation of that resolution. This recognition by the United Nations of the right of the Jewish people to establish their State is irrevocable. This right is the natural right of the Jewish people to be masters of their own fate, like all other nations, in their own sovereign State. Accordingly we, members of the People's Council, representatives of the Jewish community of Eretz-Israel and of the Zionist movement, are here assembled on the day of the termination of the British Mandate over Eretz-Israel and, by virtue of our natural and historic right and on the strength of the resolution of the United Nations General Assembly, hereby declare the establishment of a Jewish State in Eretz-Israel, to be known as the State of Israel.”* Deze *“Declaration of the Establishment of the State of Israel”* werd in het Hebreeuws geproclameerd door David Ben-Goerion tijdens de feestzitting van de (voorlopige) *“Jewish People's Council”* in Tel Aviv, op de laatste dag van het Britse Mandaat (gewoonlijk wordt naar de verklaring verwezen onder de benaming *“Declaration of Independence of the State of Israel”*). De nieuwe staat werd amper enkele minuten later erkend door de Amerikaanse president Harry Truman (een christen-zionist) en 3 dagen later door Stalin.

45 Resolutie 181 werd (onder zware Amerikaanse druk) goedgekeurd met 33 stemmen voor, 13 tegen en 10 onthoudingen (onder deze laatste ook het VK). In de Belgische Commissie Buitenlandse Zaken was afgesproken dat België zich zou onthouden maar tijdens de stemming in de AV heeft de Belgische vertegenwoordiger onverwacht toch vóór de verdeling gestemd. Zie Catherine, o.c., pp. 101-103.

46 De uitdrukking *“recommend/ation”* komt 13 keer voor in de tekst. PS Het verdeelplan voorzag voor Jeruzalem een internationaal statuut als een *“corpus separatum”*.

47 Cf. Virginia Tilley: *“the British Mandate for Palestine, as delineated in 1922 by the League of Nations, was always too small, too densely inhabited and too thoroughly integrated as a social system to allow any partition to succeed without complete economic union”* ([LRB, Letters, Vol. 40 No. 12 · 21 June 2018](#)).

11 november rapport van (het subcomité van) het 'Ad Hoc Committee on the Palestinian Question,' dat speciaal daartoe was opgericht door de Algemene Vergadering.⁴⁹

Vrijwel onmiddellijk na de goedkeuring door de Algemene Vergadering van Resolutie 181, op 2 december, nam het Palestijnse verzet ertegen een start met de uitroeping van een 3-daagse algemene staking. Rond midden december besliste de Yishoef tegen het spontane en ongeorganiseerde autochtone verzet voluit de *Haganah* in te zetten.⁵⁰ Hoewel nog eerder sporadisch van aard, brachten die Joodse militaire acties in de slotweken van 1947 reeds de exodus teweeg van bijna 75.000 mensen.⁵¹ Massaal en blind geweld en de paniek die het veroorzaakte, speelden toen reeds een hoofdrol.⁵²

48 Na 1930 hadden alle politieke partijen en bewegingen in de Palestijnse gemeenschap zich verenigd in dat Comité. Tot 1937 trachtte het tevergeefs tot een compromis te komen met de Britse regering. Zie Ilan Pappé, *"Ten Myths About Israel"* (2017), p. 46.

49 Hoe dan ook moet worden beklemtoond (1) dat de Resolutie een oproep of *aanbeveling* betrof die als zodanig nooit door de Veiligheidsraad geïmplementeerd is; (2) dat het evident was voor tal van leden (waaronder het VK) dat *beide* partijen akkoord moesten gaan en de uitvoering ervan dus niet met geweld aan één van beiden kon/mocht worden afgedwongen; (3) dat wegens de afwijzing ervan langs Arabische zijde er binnen de Veiligheidsraad geen consensus kon worden gevonden over hoe te werk moest worden gegaan bij een implementatie. Het belette de zionistische leiding niet om het bestaansrecht van de 'Staat Israël' in de Onafhankelijkheidsverklaring (8ste par.) *af te leiden* uit Resolutie 181, als vormde zij de volkenrechtelijke bekrachtiging van *"het recht van het Joodse volk om hun Staat te vestigen."* Zie uitgebreid Jeremy Hammond, *"The Myth of the U.N. Creation of Israel"* ([Foreign Policy Journal, Oct 26, 2010](#)).

50 Cf. Ben-Goerions richtlijn van 19 december dat *"het systeem van agressieve verdediging"* zou worden toegepast: *"op elke Arabische aanval moeten we antwoorden door een beslissende slag toe te brengen: de verwoesting van de plaats of de uitdrijving van de inwoners samen met de overname van de plaats."* Zie Nur Masalha, o.c., pp. 176-7, met verwijzingen.

51 Zo de Israëliische historicus, Ilan Pappé, in zijn boek *"The Ethnic Cleansing of Palestine"* (2006), p. 40. De bekendste autoriteit (*"the most influential and prolific of the 'new historians'"*, dixit Finkelstein) over de gewelddaden van de Yishoef/Israëliische milities en strijdkrachten tijdens de *Nakba* is Pappé's oudere collega, Benny Morris, met twee studies: *"The Birth of the Palestinian Refugee Problem, 1947-49"* (New York 1988, 2004²), en het *"companion volume"*: *"1948 and After: Israel and the Palestinians"* ([Oxford 1990, revised 1994](#)). Gebaseerd op dan vrijgekomen archiefmateriaal (idem voor Pappé), hebben zij de talloze zionistische wandaden: bombardementen, terreuraanslagen, bloedbaden, uitdrijvingen..., in detail bloot gelegd. Vandaag, weliswaar, heeft Morris de zionistische kijk op en rechtvaardiging van 1947-9 volledig tot de zijne gemaakt. Van een politiek van etnische zuivering mag z.i. niet meer gesproken worden (behalve in het geval van Lod en Ramle: daar mag misschien van *"partial ethnic cleansing"* worden gesproken, zie zijn Haaretz-artikel van [10 okt 2016](#)). Eerder had hij reeds gesteld dat Ben-Goerion zelfs *"niet ver genoeg"* was gegaan: hij had *"de job"* moeten afmaken. Zoals het dan was, dienden de Palestijnen in bedwang worden gehouden in een soort van *"kooi"* (*"a cage"*), want *"there is a wild animal there that has to be locked up in one way or another."* Aldus Morris in een door Ari Shavit afgenomen onthullend interview ([9 Jan 2004](#)), *"Survival of the Fittest (an interview with Historian Benny Morris)"*. PS Ik heb de twee boeken van Morris niet gelezen. Voor wat volgt baseer ik me op de gegevens verstrekt in de kritische bespreking ervan door Norman Finkelstein in: *"Image and Reality of the Israel-Palestine Conflict"* (1995, 2003²), ch. 3: *"'Born of War, Not by Design', Benny Morris's 'Happy Median' Image"*, en natuurlijk ook op de meer recente studie van Pappé.

52 In de *"fact sheet"* van *The Palestine Project: "Notorious massacres of Palestinians between 1937 & 1948"* ([Medium, May 13, 2015](#)) worden voor december zes bloedbaden opgelijst die samen 144 dodelijke slachtoffers maakten, waaronder vrouwen en kinderen. Zie ook op [Wikipedia](#): *"Killings and massacres during the 1948 Palestine war."* In de hoger reeds vermelde [Wikipedia](#) lijst van aanslagen door de Irgoen worden voor de periode 11 dec - 30 dec alleen al voor deze organisatie 8 aanslagen opgelijst. Op 30 dec bv. wierpen

In de eerste jaarhelft van 1948, vervolgens, werd de politiek van militair geweld, uitdrijving en verwoesting geïntensifieerd. Voor de *Haganah*-eenheden (waaronder de *Palmach*) gingen de gecoördineerde operaties van start op 1 april, met de uitvoering van de richtlijnen van het beruchte “*Plan Dalet*.”⁵³ Dat was vooraf opgesteld door de zionistische leiding – “*de belangrijkste ‘architect’ van de hele 1948 oorlog was zonder de minste twijfel David Ben-Goerion*” (Finkelstein, p. 120). Samengevat in de woorden Benny Morris in het interview met Ari Shavit, kregen de *Haganah*-eenheden voor alle operaties de opdracht “*to uproot the villagers, expel them and destroy the villages themselves.*” Het militaire offensief leidde tot de gewelddadige verovering van Palestijnse kuststeden (waaronder Haïfa, bmv blinde ‘barrages’ van mortierbeschietingen) en talrijke dorpen. Noh vóór de onafhankelijkheidsverklaring ging het reeds gepaard met meer dan 20 bloedbaden, aangericht door de *Palmach* en de milities (in de “*fact sheet*” worden er 24 opgelijst).

Bovenal de slachting op 9 april 1948 aangericht in het dorp Deir Yassin werd algemeen als de meest schokkende ervaren – en ook vandaag is zij niet vergeten.⁵⁴ De gruwel ervan zou een keerpunt vormen voor de overige Palestijnse bevolking zodat ze bij volgende aanvallen in paniek massaal op de vlucht te sloegen – wat uiteraard de bedoeling was.⁵⁵

Een dorp van ca 4 à 600 inwoners op de weg naar Jeruzalem, viel Deir Yassin buiten het gebied dat het VN-verdeelplan had voorzien voor de “*Joodse*” staat. Het dorp had niet deelgenomen aan gevechten maar integendeel een vredespact gesloten met de naburige joodse Givat Shaul gemeenschap; er werd zelfs samengewerkt met de *Haganah*. Op aansturen van de *Haganah*-leiding, desalniettemin, drongen in de vroege ochtend van 9 april ongeveer 130 commando’s van de *Irgoen* en de *Lehi* met geweld het dorp binnen en richtten er een bloedbad aan: 100 tot 140 dorpelingen - 2/3 ervan vrouwen, kinderen en ouderlingen - werden op een gruwelijke wijze vermoord. De vrouwen waren eerst verkracht, enkele meisjes werden in een rij tegen een muur geplaatst en met een machinegeweer neergemaaid, een oud koppel werd in een hoek van hun huiskamer neergeschoten, een jonge man werd vastgebonden aan

Irgoenterroristen handgranaten midden een menigte van een honderdtal Palestijnse arbeiders die bij de Haïfa-raffinaderij stonden te wachten voor een job. Die aanslag leidde vervolgens tot de “*Haifa Oil Refinery massacre*” waarin 45 doden en 91 gekwetsten vielen onder Joodse en Palestijnse arbeiders. Wat dan weer een vergeldingsactie door de *Palmach* uitlokte tegen twee dorpen in de buurt: de zgn. “*Balad al-Shaykh massacre.*” Zij vond plaats in de nacht van 31 dec – 1 jan met een dodentol tussen 21 tot 70 (de Irgoenrapporten zijn niet eenduidig), waaronder 2 vrouwen en 5 kinderen, en 41 gewonden.

53 Zie Pappé, o.c., ch. 5, « *The Blueprint for Ethnic Cleansing: Plan Dalet*”. Vanaf 1 april werd deze ‘blauwdruk’ omgezet in directe militaire orders. De allereerste opdracht betrof de “*Operatie Nachson*” en was gericht aan de Palmacheenheden; zij kregen het bevel de weg naar Jeruzalem “vrij te maken”. PS Het bestaan van zulk gecoördineerd militair plan is controversieel; een aantal commentatoren houden het bij een ‘organische’ ontwikkeling van de gevechten.

54 “*Remembering Deir Yassin massacre*” (*Days of Palestine, April 9, 2021*): “On this day 73 years ago, Zionist gangs entered the Palestinian village of Deir Yassin in the Jerusalem district, killing between 250 and 360 villagers, mainly women, children, and the elderly. There were documented cases of rape, mutilation, and humiliation; the victims being mainly Palestinian women.”

55 Menachem Begin, als Irgoenleider zeer nauw betrokken bij het bloedbad, erkende later: “*Without what was done at Deir Yassin there would not have been a state of Israel ... The Arabs began fleeing in panic, shouting ‘Deir Yassin’*”. Geciteerd in: Rajnaara Akhtar, “*Palestine was wiped out to create Israel*” (*The Guardian, April 7, 2006*).

een boom en levend verbrand, in een aantal huizen werd een explosief geworpen, de lichamen van de doden werden op elkaar gestapeld en in brand gestoken...⁵⁶ Een officier van de *Haganah* die kort nadien ter plaatse kwam, vergeleek het gebeurde met een 19de-eeuwse pogrom in Rusland: *“toen de Kozakken binnenvielen in joodse buurten, moet dat er ongeveer zoals dit hier hebben uitgezien.”*⁵⁷ Naar “goede zionistische gewoonte” is op de plaats van het dorp, waarvan alle sporen waren uitgewist, nadien een exclusief-Joodse buurt gebouwd : Giyat Shaul Bet.⁵⁸

Voor de Proclamatie van 14 mei waren op die manier reeds ca 250.000 tot 300.000 Palestijnen verdreven of gedood, zonder dat de nog aanwezige Britse troepen – het Mandaat was nog niet beëindigd – tussenbeide kwamen. De eenzijdige afkondiging van de Staat Israël betekende echter niet het einde van het zionistische geweld, wel integendeel. De militaire tussenkomst vanaf 15 mei van

56 Dadelijk na het bloedbad circuleerde het cijfer van 254 slachtoffers maar commentatoren veronderstellen dat het cijfer door de Irgoenleiding was opgeschroefd teneinde het paniekeffect onder de Palestijnen nog te vergroten. Dat effect – politiek en demografisch - was hoe dan ook heel groot, met allereerst een massale vlucht uit dorpen in de buurt. 'Deir Yassin' heeft ook nadien zeer lang een bijzonder zware impact gehad. De Joodse filosoof Martin Buber bestempelde de moordpartij als *“infamous throughout the Jewish world, the Arab world, and the whole world”*. Zie uitvoerig (bijna uur per uur, en met 114 eindnoten) de bijdrage van Matthew Hogan, *“The 1948 Massacre at Deir Yassin Revisited”* (op: [Deir Yassin Remembered](#)). Ook Pappé, o.c., pp. 90-92, en Ofer Aderet in Haaretz ([16 juli 2017](#)): *“Testimonies From the Censored Deir Yassin Massacre: 'They Piled Bodies and Burned Them'... The testimonies collected by filmmaker Neta Shoshani about the massacre in Deir Yassin are difficult to process even 70 years after the fact”* [Film *“Born in Deir Yassin”*, dir. Neta Shoshani 2016; voor de trailer op YouTube, [klik hier](#)]. Benny Morris verwijst naar een boekje dat reeds in 1969 was uitgegeven door het Hasbara-departement van het ministerie van Buitenlandse Zaken (met zijn vader als auteur), waarin de Deir Yassin slachtpartij werd ontkend en het verhaal erover afgedaan als een *“Arabisch verzinsel”* (Motasem A Dalloul, *“Can Israel conceal its crimes by destroying its archives?”*, [MEMO, July 18, 2019](#)). Niet verwonderlijk, is het de politiek van de Israëlische autoriteiten om belastend materiaal achter gesloten deuren te houden, of erger nog: het te laten verdwijnen, zie: Hagar Shezaf, *“Burying the Nakba: How Israel Systematically Hides Evidence of 1948 Expulsion of Arabs. Since early last decade, Defense Ministry teams have scoured local archives and removed troves of historic documents to conceal proof of the Nakba”* ([Haaretz, July 5](#)); ook Motasem A Dalloul, *“Can Israel conceal its crimes by destroying its archives?”* ([Middle East Monitor, July 18, 2019](#)). Wie twijfelt of een bloedige aanslag inderdaad heeft plaats gevonden, kan ook verwezen worden naar de (onder meer ook schriftelijke) verklaringen van de Irgoenleider van het moorddadige commando (ook terroristen van Lehi waren erbij betrokken), Ben-Zion Cohen, die op 16 okt 2021 op 94-jarige leeftijd overleed. Zie de bespreking ervan door Ofer Aderet, *“Israeli Commander of Massacre at Palestinian Village Dies. 'Three or four more Deir Yassins and not a single Arab would have remained in the country,' Irgun commander Ben-Zion Cohen once remarked”* ([Haaretz, Oct 19, 2021](#)).

57 Wie nieuwsgierig is naar de wijze waarop in pro-Israëlische middens met *“Deir Yassin”* wordt omgegaan, kan ik ter illustratie verwijzen naar een artikel in Joods Actueel ([24 nov 2012](#)) van Max Schick, *“De leugens van Deir Yassin - feiten en mythes, zestig jaar na data”* (de vredesactivist Uri Avnery wordt *“het prototype van de Joodse nestvervuiler”* genoemd). Maar ook een Israëlische academicus, prof. Eliezer Tauber (gewezen decaan Bar Ilan Univ.), heeft enkele jaren geleden in een uitvoerige studie het koor vervoegd van ontkenners van het bloedbad. Zie over zijn boek (Hebreeuws, 2017): *“Deir Yassin: There was no massacre”* ([The Times of Israel, May 28, 2018](#)); ook al eerder bv. Asaf Romirowsky ([Middle East Quarterly, Summer 2018](#)), met de stereotypische conclusie: *“Fatalities are an inevitable corollary of war, yet there is a fundamental difference between combat deaths and mass slaughter, which did not occur at Deir Yassin”* - alsof het om een banaal 'militair treffen' ging tussen twee partijen. 'Interessant:' bij Amerikaanse *‘academic publishers’* was er in het verleden geen bereidheid om de auteur een contract aan te bieden voor een Engelstalige uitgave. Zie, verontwaardigd, bv. Ruth King: *“So far—after three years of trying to convince an American university press to publish his book—none have agreed to give Tauber a contract for the English-language version of 'Deir Yassin: The End of a Myth'”* ([March 20, 2018](#)). Laatstleden, september 2021, is er dan toch een Engelstalige versie op de markt gebracht, onder de titel *“The Massacre That Never Was”*, door... een Israëlische uitgeverij (Toby Press).

reguliere legereenheden van de Arabische landen -- die de Palestijnen, finaal, weinig soelaas zou brengen – leverde immers het voorwendsel om nog harder op te treden.⁵⁹ Voortaan onder Israëlische vlag, werd de politiek van uitdrijving en etnische zuivering volgens plan verdergezet, met een escalatie van de wreedheden.

Zo richtte een bataljon van de Alexandroni-brigade van de *Haganah* in de nacht van 22 op 23 mei een bloedbad aan onder de inwoners van het vissersdorp Al-Tantoera.⁶⁰ Na de bijna geweldloze overgave van het dorp en na gewelddaden door soldaten in de huizen en op straat, werden jonge mannen (tussen 13 en 30 jaar oud) in groepjes samengedreven, een aantal op het kerkhof en anderen op het strand, en werden meer dan 200 standrechtelijk geëxecuteerd. Nadat het hoofd van een nabije kolonie een einde had gesteld aan “*the orgy of killing*,” werden twee Palestijnen gedwongen massagraven te delven onder de supervisie van iemand van dezelfde kolonie. De man herinnerde zich later 230 lichamen te hebben begraven.⁶¹ Vele overlevenden, aldus Pappé, zouden uiteindelijk een onderkomen gevonden in het Yarmoek (onofficieel) vluchtelingenkamp bij Damascus.⁶²

Deel uitmakend van dezelfde “*trail of blood*” van de *Yishoef*-brigades (Pappé, pp. 138-141), volgde enkele weken later, 10-14 juli, “*Operatie Dani*” (of “*Danny*”). Uitgevoerd door de *Palmach*, met Yitzhak Rabin als “*second in command*”, was ze gericht tegen de stadjes Lydda (nu Lod) en Ramla (of Ramleh). Zij leidde tot een massaslachting die door de Israëlische historicus Yoav Gelber bestempeld is als “*probably the bloodiest massacre of the Arab–Israeli war.*”⁶³ Lydda – in de wijde omgeving bekend als “*de stad van de moskeeën*” – viel de twijfelachtige eer te beurt als eerste Palestijnse stad vooraf uit

58 “*The deepest irony surrounding Deir Yassin is that its location is within the visual range of visitors to the Holocaust Museum in Jerusalem, yet many people will not be aware of this as all traces of the Palestinian village were erased, including the name*” (Rajnaara Akhtar, o.c.). Zie ook: Hanaa Hasan, “*Remembering the massacre at Deir Yassin*” (Middle East Monitor, 9 april 2018).

59 Voor vergelijkende cijfergegevens over de Israëlische versus de Arabische getalsterktes, zie Lucas Catherine, o.c., pp. 105-106. De Jordaanse koning Abdullah sloot vooraf een geheime deal met de zionistische leiding.

60 Gelegen op 24 km van de stad Haïfa, telde het dorp ongeveer 1500 inwoners. Enkele weken na de slachtpartij werd op de grond ervan een kibboets gevestigd, en “*thans bevindt zich op de plek een recreatiepark*” (Wikipedia). PS Volgens de Wikipedia pagina “*Killings and massacres...*” heerst er over de Tantoera-slachting een controverse.

61 Zie Pappé, o.c., pp. 133-137, en het artikel van Jonathan Ofir: “*The Tantura massacre of 1948 and the academic character assassination of Teddy Katz*” (Mondoweiss, 3 maart 2016).

62 In 2002 telde Yarmoek 112,550 geregistreerde vluchtelingen. Na reeds de voorbije 8 jaar van zwaar oorlogsgeweld, met name vanwege troepen van Syrisch president Assad, werd het kamp in april-mei 2018 volledig platgebombardeerd en op die manier “*heroverd*”. Het aantal bewoners was dan gezonken tot 100 à 200... Zie Wikipedia. Ook: “*Syria regime forcibly disappears more than 1,700 Palestine refugees*” (MEMO, May 21, 2019). Begin 2020 lag Yarmouk volledig in puin en de Syrische overheid wil wat er van het kamp rest, opruimen om er een stadswijk te bouwen. Zie: “*Le Mouvement de la Jeunesse Palestinienne – PYM rejette les plans d’effacement du camp de réfugiés de Yarmouk*” (Collectif Palestine Vaincra, Juillet 31, 2020).

63 Zie Pappé, o.c., pp. 166-170; en het artikel “*1948 Palestinian exodus from Lydda and Ramle*” in Wikipedia; PS Lydda en Ramla behoorden evenmin tot wat het VN-plan voorzien had voor de “*Joodse*” staat. Beide steden hadden hoe dan ook beschermd moeten worden door eenheden van het Jordaanse Legioen maar op bevel van de commandant ervan, de Brit Glubb Pasha, hadden zij zich teruggetrokken (cf. de 'deal').

de lucht gebombardeerd te worden. Bij de eigenlijke aanval werden tussen de 250 en 400 Palestijnen – mannen, vrouwen en kinderen – “afgeslacht” (Morris). Mensen die in paniek de straat op vluchtten, werden doodgeschoten. In een moskee waarin 176 inwoners zich met wat oude geweren hadden verschanst, werden granaten naar binnen gegooid; er waren geen overlevenden. De historicus Walid Khalidi bestempelde de slachtpartij in Lydda als “*an orgy of indiscriminate killing*.”⁶⁴ Na de inname werden inwoners uit hun huis gesleurd, beroofd van hun persoonlijke bezittingen en in een lange kolom van 35 à 50.000 mensen te voet de weg naar Jordanië opgedreven (het was “*the single biggest outright expulsion*” van de *Nakba*, Finkelstein, p. 312) – een uitdrijving die berucht werd als “*de Lydda Dodenmars*.” De inwoners van het nabijgelegen Ramla bleven van een slachtpartij gespaard maar ook zij werden zonder voedsel of water gedwongen in de richting van de Westoever te marcheren. Velen kwamen onderweg om van uitputting, dorst en honger. De bevelvoerder van de operatie, Yitzhak Rabin, schatte achteraf dat zowat 50.000 mensen op deze manier “*getransfereerd*” waren (Pappé, o.c., p. 169).

In de zomer van 1948 was de vlucht van de Palestijnen uit Palestina reeds zo goed als een “*fait accompli*,” maar op aandringen van Ben-Goerion werden de campagnes nog verder opgedreven. Dat gebeurde - zoals bv. in de “Operatie Yoav” - met de inzet van “*bombers and fighter bombers, battalions of field artillery and mortars, and tanks, deployed with telling effect*.”⁶⁵ Dat gold ook voor de begane wreedheden. Zo werd nog, als “*the last large massacre*” door Israëliische troepen (Pappé), op 29 oktober een bloedbad aangericht in het dorp Al-Dawayima (of: Dawaymeh), gelegen in het Al-Khalil (Hebron) Subdistrict, met een bevolking van 3.710 zielen. Een soldaat-oogetuige vertelde later dat, na een geweldloze inname van de stad, 80 tot 100 mannen, vrouwen en kinderen gedood waren: “*the children they killed by breaking their heads with sticks*”, etc. “*Officieren met een ontwikkeling*” (“*cultured*”), aldus nog de getuige, gedroegen zich als “*base murderers*,” niet in het heetst van de strijd maar “*vanuit een systeem van expulsie en destructie*.”⁶⁶ Zoals in alle andere gevallen, inderdaad, maakte het aangerichte bloedbad deel uit van een veralgemeende politiek van uitdrijving, en was het een methode om “*de dorpelingen aan te porren*.” In linkse politieke kringen toen (de Israëliische MAPAM of “*United Workers Party*”) werd niet gearzeld om de aangerichte bloedbaden te veroordelen als “*Nazi daden*.” De enige vraag die nadien in de literatuur gesteld werd, was of het om een *politiek* van uitdrijving ging dan wel om ‘*noodwendigheden*’ van de oorlogvoering.⁶⁷

Tussen december 1947 en januari 1949 hebben zionistische milities en legereenheden aldus in vele van de meer dan 500 veroverde en verwoeste dorpen en stedelijke centra oorlogsmisdaden begaan, met bombardementen, standrechtelijke executies, willekeurige moorden en verkrachtingen. De auteur van

64 Geciteerd in: [Wikipedia](#), “*Killings and massacres during the 1948 Palestine war*.” Zie ook het artikel van Ari Shavit, “*Lydda, 1948. A city, a massacre, and the Middle East today*” ([The New Yorker, Oct 14, 2013](#)).

65 Morris, “*The Birth of the Palestinian Refugee Problem*”, pp. 198-202, geciteerd door Finkelstein, o.c., p. 127.

66 Zo Morris, o.c., pp. 222-3, geciteerd door Finkelstein, pp. 127-8. Ook Jonathan Ofir, “*Barbarism by an educated and cultured people’ — Dawayima massacre was worse than Deir Yassin*” ([Mondoweiss, Feb 7, 2016](#)). Over de stad zie “*Al Dawayima*”, in [Wikipedia](#).

67 Finkelstein, p. 125, op basis van Morris. Zie ook Zochrot: “*Al-Dawayima*,” [klik hier](#), en Pappé, o.c., pp. 195-198: “The events that unfolded in Dawaymeh are probably the worst in the annals of Nakba atrocities. The village was occupied by Battalion 89 of Brigade Eight.”

een studie van 2007 documenteerde voor die periode “*bijna 70 bloedbaden*” gepleegd door de Haganah/het IDF en de terreurmilities.⁶⁸ Interviews met overlevenden leerden hem dat luchtbombardementen daarbij één van de dodelijkste vormen van oorlogsgeweld was, “*vooral in Zuid-Palestina en centraal Galilea in het noorden.*”

De meedogenloze etnische zuivering van Palestina tussen december 1947 en begin 1949 (tot 14 mei 1948 onder de verantwoordelijkheid van de *Yishoef* en nadien die van de Staat Israël) leidde tot de gewelddadige uitdrijving uit Mandaatgebied Palestina van ongeveer 750.000 à 800.000 Palestijnse burgers – mannen, vrouwen en kinderen -- naar de buurlanden (vóór 1948 leefden er meer dan 1,2 miljoen Palestijnen in het Mandaatgebied).⁶⁹ Al deze vluchtelingen én hun nazaten was en is het nog steeds bij Israëlische wet verboden naar hun huis en goed terug te keren. Degenen die dat na hun uitdrijving toch probeerden, werden aangepakt als “*infiltranten*”: het aantal dat daarbij is doodgeschoten nadat ze de wapenstilstandsgrens overschreden, wordt geschat op 3.000 à 5.000. Door een wet van 1950 werden de Palestijnse vluchtelingen voor eens en altijd officieel geregistreerd als “*afwezigen*,” hun roerend en onroerend goed werd geconfisqueerd en overgedragen aan de Israëlische staat en het Joods Nationaal Fonds – zonder opsmuk: het werd gestolen door de staat Israël.⁷⁰ In 1951 bekwam Israël op de koop toe toegevingen in het Verdrag van de VN over de Status van Vluchtelingen: Israël hoefde de Palestijnen die verdreven waren uit wat in 1948 Israël werd, *niet te erkennen als vluchtelingen* zolang zij hulp kregen van het United Nations Relief and Works Agency (UNRWA). Die uitsluiting is tot op vandaag van kracht gebleven.

Onder de ongeveer 150.000 mensen, anderzijds, aan wie het gelukt was om *binnen* de wapenbestands grenzen van 1949 te blijven, bevonden zich ook tal van gemeenschappen en families die intern verdreven/verplaatst waren naar een andere locatie. Ook hen werd het ‘praktisch’ onmogelijk gemaakt naar hun eigen woonst en dorp terug te keren.⁷¹ Met hun nazaten vandaag geschat op ca 274.000 personen (de Bedoeïenenbevolking in de Naqab/Negev niet meegeteld), in meerderheid in

68 Saleh Abdel Jawad, “*Zionist Massacres: the Creation of the Palestinian Refugee Problem in the 1948 War*,” in: Eyal Benvenisti, Chaim Gans & Sari Hanfi, eds., “*Israel and the Palestinian Refugees*”, 2007, pp. 59-127, p. 60.

69 Finkelstein wijst uitvoerig op de inconsistenties in de bespreking van Morris. Ondanks alle gegevens en getuigenissen over de campagnes die hijzelf in alle, soms bloederige details aanbrengt, houdt die het erop, in beide publicaties, dat de massale exodus van de Palestijnse bevolking “*an unintended ‘by-product’*” was van de oorlog, en niet het product van politieke planning of opzet (“*born of war, not by design*”). Ook nog recentelijk, in een artikel in Haaretz, herhaalde Morris dat “*at no stage of the 1948 war was there a decision by the leadership of the Yishoef or the state to ‘expel the Arabs’*” (in: “*Israel Conducted No Ethnic Cleansing in 1948*”, [Haaretz, Oct 10, 2016](#)). Maar zoals iemand nuchter reageerde: het zou volstaan hebben de oorlogsvluchtelingen te laten terugkeren naar hun have en goed...

70 De zgn. “[Absentees’ Property Law](#).” Zie Adalah – The Legal Center for Arab Minority Rights in Israel: “de wet definieert personen die werden verdreven, die gevlucht zijn of die het land na 29 november 1947 hebben verlaten, hoofdzakelijk wegens de oorlog, alsook hun roerende en onroerende goederen (voornamelijk grond, huizen en bankrekeningen, enz.), als ‘afwezigen.’” En: “eigendom toebehorend aan afwezigen werd onder de controle geplaatst van de Staat Israël” (mijn vertaling). Voor de volledige wettekst (EN, pdf), [klik hier](#).

71 Zie nu, op basis van onlangs vrijgekomen documenten: Yotam Berger, “*Declassified: Israel made sure Arabs couldn't return to their villages. Trove of archival documents reveals how Israel prevented Arabs from returning to villages they had left in 1948 – chiefly, by razing structures and planting dense forests*” ([Haaretz, May 27, 2019](#)).

Noord-Israël en Galilea, leeft deze bevolking van “IDPs” (“*Internally Displaced Persons*”) ook vandaag nog op soms amper enkele kilometers van hun (verwoeste) dorp en huis.⁷² Hoewel ondertussen 'volwaardige' staatsburgers geworden (in 1966 werd de krijgswet opgeheven), is het hen nog altijd niet toegestaan terug te keren. Door een andere wet van 1950 waren zij, kafaïaans, geregistreerd als “aanwezige afwezigen.” Ook hier ging het om een pseudo-legale truuk van de zionistische staat om zich ook hun huis, grond en bezittingen toe te eigenen, en hen het leven moeilijk te maken (PS in hedendaags bezet Oost-Jeruzalem wordt die wet nog altijd gebruikt om Palestijnse families uit hun huis te zetten ten voordele van kolonisten).

Met uitzondering van de inwoners van Haïfa en Jaffa, hoe dan ook, leefden de Palestijnen, hoewel 'burgers' van Israël (ze hadden stemrecht), tot 1966 onder een hardvochtige krijgswet (m.i.v. een strenge dagelijkse avondklok en met hun verplaatsingen onderworpen aan een arbitrair vergunningsregime).⁷³ De officiële rechtvaardiging luidde dat het land zich nog steeds in een noodtoestand (“*state of emergency*”) bevond en zich moest kunnen verdedigen. Vanuit die optiek, trouwens, werden de “*Defense Emergency Regulations*” die in 1945 nog door de Britten waren uitgevaardigd, door de nieuwe staat gewoon gekopieerd. Tot op vandaag worden bepalingen ervan (bv. inzake arbitraire 'administratieve detentie' als een koerante vorm van politieke repressie) geregeld hernieuwd.⁷⁴ De Israëlische staat gaf zich daarmee de pseudo-juridische toelating om zijn inheemse bevolking te onteigenen, te verplaatsen en blijvend onder militaire controle te houden.

Vandaag zijn de zogeheten “*Israeli Arabs*” of “*Arab Israelis*” (hen ‘Palestijnen’ noemen is taboe), m.i.v. christenen, Druzen en Cirkassiërs, volgens het Israëlische Centraal Bureau voor Statistiek met 1,96 miljoen en vormen daarmee 21% van de totale bevolking. De “*Joodse*” burgers, daartegenover, die in deze ‘Joodse natiestaat’ als enigen een 'nationaal' statuut hebben (met erbijhorende rechten en privileges), tellen 6,900 miljoen (i.e. 74%).⁷⁵ Op politiek vlak hebben de 'Arabische' (Palestijnse) partijtjes zich met wisselend succes verenigd in een “*Joint List*.” Bij de voorlaatste verkiezingen behaalden zij met hun vieren samen 15 zetels (op een totaal van 120) in de Knesset en wekten de indruk dat ze een rol zouden spelen in de vorming van een anti-Netanyahu regering. In de politieke werkelijkheid, echter, bleven alle Joodse partijen zich aan de zionistische ‘stelregel’ houden geen alliantie aan te gaan met “*Arabs*”. Vandaag (oktober 2021), evenwel, heeft de betrachting van een aantal zionistische partijen – van links tot rechts - om “*coûte que coûte*” een regering te vormen zónder

72 Zie het artikel van Nihad Boqa'i, “*Palestinian Internally Displaced Persons inside Israel: Challenging the Solid Structures*” (*Palestine-Israel Journal*, Vol. 15-16 No. 3, 2008). Voor hun rechten wordt geijverd door de ‘Association for the Defense of the Rights for the Internally Displaced Persons in Israel’ (ADRID).

73 Zie Adam Raz, « *How Israel Tormented Arabs in Its First Decades and Tried to Cover It Up. A person who violates a curfew shouldn't be killed, but they can be slapped and hit with a rifle: Newly declassified documents reveal the ways military rule embittered the lives of Israeli Arabs*” (*Haaretz*, Jan 9, 2021).

74 Cf. Al-Haq's publicatie: “*Perpetual Emergency: A Legal Analysis of Israel's Use of the British Defence (Emergency) Regulations 1945, in the Occupied Territories*” (*Al-Haq* 1989).

75 “In the State of Israel (2021) the population stands at 9,327,000 (Israel CBS, April 2021). This includes: nearly 6,900,000 “*Jews*,” accounting for 73.9% of the population; 1,960,000 “*Arabs*,” i.e. 21%, or just over one-fifth of the population; 467,000 “*others*,” amounting to 5% of the population.” [*The Times of Israel*, April 12, 2021].

de door corruptieschandalen achtervolgde Netanyahu, ertoe geleid dat die regel toch verlaten is ten gunste van een conservatieve, islamitische partij.⁷⁶

Samengevat: het zionistische kolonisatieproject dat (a) in het slot van de 19de eeuw gelanceerd werd als een pseudonationalistische oplossing voor de gesel van het (europese) antisemitisme; (b) dank zij de bescherming van het British Empire een etnisch-religieus gesegregeerde "proto-staat" heeft kunnen uitbouwen ten nadele van de inheemse bevolking; en (c) de "omvolking" beoogde van Arabisch Palestina in een "Joodse natiestaat,"⁷⁷ kreeg zijn succesvol militair beslag in 1947-1949 met de gewelddadige etnische zuivering van meer dan 3/4 van het Mandaatgebied en de uitdrijving van meer dan 750.000 Palestijnse burgers. Het succes betekende voor Palestina's eeuwenoude civilisatie⁷⁸ een onherstelbare nationale catastrofe - in het Arabisch: een "naqbah".⁷⁹

3. Zionisme als ideologie van vestigingskolonialisme.⁸⁰

*"The essence of political Zionism: a colonial settler ideology seeking maximum territory for a Jewish supremacist state with the smallest number of Palestinians remaining."*⁸¹

76 Voorafgaand aan de verkiezingen van maart 2021, was (mede 'dankzij' Netanyahu's electoraal gekonkelde) de "Joint List" uiteengevallen. De conservatief-islamitische partij Ra'am ('United Arab List'), onder de leiding van Mansour Abbas, kwam op met een aparte lijst en heeft tegen de verwachtingen in 4 zetels behaald. De resterende 'Joint List' van: Hadash (Arab-Jewish, communist), Balad (Palestinian nationalist) en Ta'al (Arab nationalist), haalde 6 zetels. Zie Jack Khoury, "Islamist Leader Toed a Controversial Line. Israel's Election Results Proved Critics Wrong" (Haaretz, March 25, 2021). Voor een schematisch overzicht van het Palestijnse politieke landschap in de Bezette Gebieden én in Israël, zie "Mapping Palestinian Politics" ([klik hier](#)).

77 Zie Nur Masalha, "Expulsion of the Palestinians. The Concept of 'Transfer' in Zionist Political Thought, 1882-1948" (Institute for Palestinian Studies, 2017). De grote 'dwanggedachte' van de zionistische leiders gold en geldt nog altijd de demografie. Zij was bv. de voornaamste reden om na de 1967-oorlog de Westoever niét officieel te annexeren (vandaag, met de vestiging van reeds ca 600.000 kolonisten en de verregaande versplintering van het land, zijn de omstandigheden weliswaar grondig veranderd).

78 Cf. Nur Masalha, "Palestine: A Four Thousand Year History" (Zed Books, 2018). Bespreking door G.W. Bowersock, "The Many Lives of Palestine" (NYRB, April 18, 2019). "Drawing on a rich body of sources and the latest archaeological evidence, Masalha shows how Palestine's multicultural past has been distorted and mythologized by Biblical lore and the Israeli-Palestinian conflict. In the process, Masalha reveals that the concept of Palestine, contrary to accepted belief, is not a modern invention or one constructed in opposition to Israel but rooted firmly in ancient past" (Zed).

79 "Al-Naqbah" wordt elk jaar herdacht op 15 mei. Die herdenking werd en wordt door de Israëlische staat telkens op allerlei manieren gedwarsboemd (zij valt zo goed als samen met de viering van Israël's Onafhankelijkheidsdag). De Israëlische ngo Zochrot ("Zich Herinnerend") levert belangrijk weerwerk. Cf. Ian Black, "Remembering the Nakba: Israeli group puts 1948 Palestine back on the map" (The Guardian, May 2, 2014).

80 Voor een verhelderende, gestructureerde analyse van 'vestigingskolonialisme' kan zonder voorbehoud verwezen worden naar Jeff Halper, "Decolonizing Israel, Liberating Palestine. Zionism, Settler Colonialism, and the Case for One Democratic State" (Pluto, 2021)

81 Ben Alocs commentaar bij: Haaretz Ed., "An Annexationist, Right-wing Government" (Oct 17), <https://www.haaretz.com/opinion/editorial/an-annexationist-right-wing-government-1.10300566>

3.1. Ook na de *Nakba* en tot op vandaag heeft de internationale (westerse) gemeenschap de Palestijnen in de feiten overgeleverd aan de militanten van een hen *principeel* vijandige, etnisch-nationalistische ideologie: het (politieke) zionisme,⁸² het weze “links” of “rechts” (behalve in retoriek heeft dat in de voorbije 70 jaar weinig of geen verschil gemaakt). Het propageert in woord en daad – vandaag, met de vele honderdduizenden kolonisten in de illegale kolonies in de bezette West Bank en de als oorlogsgebied beschouwde en met bombardementen bestookte, opgesloten Gazastrook, meer dan ooit⁸³ -- dat het historische Mandaatgebied Palestina, nu mythologisch vereenzelvigd als “het Land van Israël” (*Eretz Yisrael*), het exclusieve eigendom is van “het Joodse volk.” Met dat “Joodse volk” (of “Joodse natie”), let wel, wordt niet enkel verwezen naar de Joodse burgers die sedert de *Nakba* de meerderheid vormen binnen de Staat Israël, maar naar de Joodse wereldbevolking. Het komt erop neer dat meer dan de helft van alle “Joden” waarvan de Israëlische staat de “natiestaat” pretendeert te zijn, *buiten* die 'Joodse Staat' leven, als staatsburgers van hun eigen, niet-Joodse land.⁸⁴ Zoals reeds gevreesd door de tegenstanders van de Balfour Declaration (Lord Montague), stelt de politiek van de Israëlische staat die Joodse burgers bloot aan de verdachtmaking van "dubbele loyaliteit," en dus aan eventueel gewelddadig antisemitisme.

Na 2000 jaar van 'verstrooiing' ('*diaspora*'), 'ballingschap' en omzwerfing (cf. de mythe van de “wandelende Jood”),⁸⁵ aldus het zionistische verhaal, is het Joodse volk, als het ware herboren, eindelijk

82 In het vervolg zullen wij gemakshalve afzien van toevoeging van het epitheton “politiek.” Het “culturele zionisme”, zoals bekend, werd verdedigd door Ahad Ha'am (echte naam: Asher Zvi Hirsch Ginsberg), 1856-1927. Hij verzette zich fel tegen de brutale en onmenselijke behandeling van de Palestijnen door de ‘politieke’ zionisten.

83 Eind 2017 waren er in de Westelijke Jordanoever, O-Jeruzalem niet inbegrepen, 131 vanuit internationaalrechtelijk oogpunt illegale Joodse nederzettingen, alle gebouwd met instemming van de regering. Daarnaast zijn er nog eens 110 “*settlement outposts*.” Zij zijn (nog) niet officieel erkend maar worden door de Israëlische overheid wel materieel ondersteund, bv. met de aanleg van een toegangsweg, waterleiding e.d. De meeste ervan zullen op termijn ongetwijfeld retroactief “*geregulariseerd*” worden. Zie hierover de Israëlische mensenrechtenorganisatie *Yesh Din*: “*The Age of Regularization - The Zandberg Committee Expropriation Report for Retroactive Authorization of Israeli Outposts and Illegal Construction in the Settlements: Analysis, Ramifications and Implementation*” (April 1, 2019). Het totale aantal “*settlers*” vandaag wordt geraamd op ca 650.000 (m.i.v. Oost-Jeruzalem); de jaarlijkse bevolkingsaan groei bedraagt 3,5% (versus 2% in Israël). Zie B'Tselem, “*Statistics on Settlements and Settler Population*” (updated: 16 Jan 2019). PS Op de bezette en geannexeerde Syrische Golan Hoogten leven ca 20.000 kolonisten.

84 “*Something like two-thirds of the Jewish people are living outside of the Jewish state – which means it is the state of millions of people, which are not living inside the state and don't want to be living inside the state,*” zie: Hanaa Hasan, “*Jaffa activist: A Jewish and democratic state is an oxymoron*” (MEMO, May 10, 2019).

85 In “*The Invention of the Jewish People*” (2009) argumenteert Shlomo Sand dat het geloof in een (door de Romeinen opgelegde) “ballingschap” en “verstrooiing” van het Joodse volk als verklaring voor de historische, massale Joodse aanwezigheid in vooral Midden- en Oost-Europa, niet op historische feiten berust. Tot de “*foundational myths*” die tot vandaag aan de basis liggen van de “*nieuwe*”, Israëlisch-Joodse cultuur, behoort ook de “*negatie van de Ballingschap*.” De Joodse geschiedenis tuss en de oudheid en de 20ste eeuw – periode door de zionisten vereenzelvigd met de zwakke “*getto-Jood*” - wordt erdoor gedevalueerd. In het beste geval heeft zij de status van een *wachtperiode*. Aan dat wachten is in de 20ste eeuw een einde gekomen met het “*herstel*” of de “*verlossing*” (“*redemption*”) van het bijbelse “*Eretz Yisrael*.” PS: ook de aarde wachtte op haar “*verlossing*” – zeg maar: op haar (her)verjoodsing (en dus: ont-arabisering). Die 'verlossing' kwam er met het effectief cultiveren ervan – het “*doen bloeien van de woestijn*” - door de Joodse kolonisten (cf. de kibboet en nu de illegale kolonies). Zie ook: Gabriel Piterberg, “*Erasing the Palestinians*” (NLR, 10, July-Aug 2001).

“teruggekeerd” naar zijn “*nationale thuisland*” (“*homeland*,” in het Frans: “*foyer national juif*”). De Joodse “*natie*” heeft daarmee haar eertijdse soevereiniteit, zoals zij betuigd is in de boeken van de Tenach (cf. de koningen David en Salomon), herwonnen. “*In de boeken van de Bijbel*”, inderdaad: voor de nochtans geseclariseerde, vaak zelfs atheïstische⁸⁶ ijveraaars voor en oprichters van de Staat Israël, David Ben-Goerion voorop, gold de Bijbel, beter in het Hebreeuwse acroniem: de “*Tenach*” (ook Tanakh geschreven) als de grondtekst voor hun seculier-nationale beweging die gebouwd was op de 'Joodse' identiteit.⁸⁷ “*Generationaliseerd*”, gold hij niet langer als een louter religieuze of theologische maar als een gebiedende, *historische* autoriteit.⁸⁸ Als zodanig speelde en speelt de Tenach niet alleen een centrale rol in de pseudo-juridische legitimering van het zionistische project: in het onderwijs werd en wordt hij volop ingezet voor het aankweken van een “nationaal-Joodse” verbondenheid met het land, eertijds bij de honderdduizenden immigranten en sindsdien bij de Israëliëse jeugd.

De Tenach heeft daarom een vaste plaats verworven in het Israëliëse geschiedenisonderwijs ook in het “*seculiere*” onderwijs.⁸⁹ De 'heroïsche' verhalen ervan, kun je zeggen, leverden de zionisten de mythen -

86 “*Zionism as a national movement that rebelled against historical Judaism was mainly atheistic. Most of its leaders and activists ceased believing in redemption through the coming of the Messiah, the long-standing essence of Jewish belief, and took their fate into their own hands. The power of the human subject replaced the power of the omnipotent God*”, aldus Shlomo Sand in “*How Israel Went From Atheist Zionism to Jewish State*” (Haaretz, Jan 21, 2017).

87 Over de dubbelzinnige relatie van het seculiere zionisme tot de *religieuze* component van de Joodse identiteit - de convergentie tussen beide voert onvermijdelijk naar een Joods fundamentalisme -, zie het controversiële opiniestuk van Yoav Rinon: “*Neither Israel's nor Germany's Slide Into Fascism Was Accidental. The Zionist attempt to create a secular-national movement based on Jewish identity could not help but have a religious messianic component*” (Haaretz, June 6, 2019).

88 Ben-Goerion zelf onderhield een “*Bijbelkring*” die 2-wekelijks bij hem huis samenkwam. Zich vereenzelvigend met Mozes en koning Jozua, was hij ook de auteur van “*Bijbelse Reflecties*.” Moshe Dayan, anderzijds, stafchef van het IDF en minister van Defensie, verweefde in zijn boek “*Leven met de Bijbel*” persoonlijke ervaringen - zoals in de oorlogen van 1948, 1956 en 1967 - met de oorlogsverhalen in de Tenach (Sand, *IJP*, pp. 107-115). Met name de boeken *Exodus*, *Deuteronomium* en *Jozua*, waarin God de gewelddadige, zeg maar genocidale verovering gebiedt van het land en de volkeren van Kanaän (cf. “*zij lieten niets overblijven wat adem had*,” *Jozua*, 11:14), werden door deze kolonialisten gesmaakt. PS Het boek “*Jozua*” (Jozua was zagezegd de opvolger van Mozes; onder zijn leiding zou het Israëliëse volk het land Kanaän binnengetrokken zijn om het te vuur en te zwaard te veroveren) behoort ook vandaag nog tot de leerstof voor de Israëliëse schoolkinderen van 9 en 10 jaar oud, als onderdeel van het vak “*Geschiedenis van het Joodse volk*”. Niet verwonderlijk baseren de extreemrechtse partijen van de religieuze ultranationalisten van vandaag hun politiek programma t.a.v. de Palestijnse bevolking vooral op dat boek. Zie Sand, “*The Invention of the Jewish People*,” p. 74.

89 Het publieke, door de staat gefinancierde onderwijs in Israël is opgedeeld in een “*Joods*” en een “*Arabisch*” net [bestemd voor de Palestijnse bevolking in Israël, is dat tweede net systematisch ondergesubsidieerd, zie: Or Kashti, “*For Jews and Arabs, Israel's School System Remains Separate and Unequal*”, Haaretz, July 7, 2016]. Ook het onderwijs, echter, dat zich richt tot de “*Joodse*” meerderheid, is in twee gesplitst, nl. tussen een “*seculier*” en een “*religieus*” net (als publiek onderwijs mag dat laatste verward worden met het traditioneel-religieuze onderwijs in de private Torahscholen van de ultraorthodoxe sekten of *Haredim*). Onder minister van Onderwijs, Naftali Bennet (toen nog voorzitter van de settlerpartij “*Joods Huis*” en nu, als voorzitter van de religieuze Yamina partij, voor een afgesproken periode eerste-minister), echter, werd het seculiere net verregaand opengesteld voor religieuze en ultranationalistische indoctrinatie via de invoering van programma's ter versterking van de 'Joodse identiteit' van de leerlingen. Zie het Haaretz Editio, 26 mei 2019: “*Independent Public Education*” ([klik hier](#)).

en dus de verzinnebeelding – die nodig waren voor de opbouw van een nieuwe, sterke “natie” en de creatie van een “nieuwe Jood”: de “Sabra”, in alles het tegendeel van de zwakke ‘Diaspora Jood’.⁹⁰ Dat ging samen met de ‘revolutionaire’ overstap van het traditionele Jiddisch - als de misprezen taal van de “ghetto” gemeenschappen in Oost-Europa - naar een modern Hebreeuws: het “Ivriet”, als de spreek- én cultuurtaal van de nieuwe “Hebreeuwse natie” (in het Frans nog altijd: “l’état hébreu”).⁹¹ Symbolisch betekenisvol was ook de trend in kringen van het zionistische establishment om hun oorspronkelijke (Poolse, Russische e.a.) eigennamen, die te sterk herinnerden aan de vernederende “ballingschap”, te “verhebbreeuwsen”: David Gryn bv. werd David *Ben-Goerion*, Szymon Perski werd *Shimon Peres*, Ariel Scheinermann werd Ariel *Sharon*; de uit Polen afkomstige historicus en revisionistische activist Benzion Mileikowsky (vader van de huidige premier) nam, naar de voornaam van zijn oudste zoon, de naam aan van Benzion *Netanyahu*, enz.⁹²

Meer nog dan een louter ‘morele’ of spirituele rechtvaardiging voor hun kolonisering van Palestina,⁹³ vonden en vinden zionisten in de meer dan twee millennia oude Tenachverzameling de “rechtsgrond” voor hun eigendomsclaim op en toe-eigening van het volledige Mandaatgebied Palestina. Niemand minder dan ‘atheïst’ Ben-Goerion heeft dat in januari 1937 op theatrale wijze beleden als getuige voor

90 Vgl. de Franse Revolutie waarin werd teruggegrepen naar de Romeinse republiek. Voor het belang van zulke verzinnebeelding zie Benedict Anderson, *Imagined Communities. Reflections on the Origin and Spread of Nationalism* (1983).

91 Dat moderne Hebreeuws was bovenal de creatie van de lexicograaf Eliezer Ben-Yehuda (1858-1922). Reeds in zijn visie was er een symbiotische relatie tussen het nieuwe Hebreeuws en het zionisme ([Wikipedia](#)). De ‘cultuurstrijd’ tussen het Jiddisch (vandaag nog altijd de voertaal in Haredimgemeenschappen, in Israël en erbuiten) en het (moderne) Hebreeuws werd bij gelegenheid ook ‘met de vuisten’ gevoerd. PS Voor de geïmmigreerde ‘Arabische Joden’ was dat ‘nieuwe Hebreeuws’ vrijwel onverstaanbaar.

92 Cf. Shlomo Sand, *How I stopped being a Jew*, p. 53: “Canaanite names that had never had any connection with Jewish tradition, or even names that had never been spoken by Jewish lips, exercised a particular attraction”.

93 Sand, o.c., p. 112: “The Bible is the supreme justification for the presence and the colonization in modern times; every battle echoes an ancient act.” Die nood aan rechtvaardiging verklaart ook het grote belang dat in Israël nog altijd gehecht wordt aan archeologie. Opgravingen moeten ahw bewijzen dat “de Bijbel tóch gelijk heeft.” Moshe Dayan zelf was een “amateur-archeoloog” en zijn huis stond vol antiquiteiten (Sand, o.c., pp. 107-115, “Politics and Archeology”). Zie ter illustratie het artikel van Nir Hasson: “Did the Kingdom of David Exist? New Wall Found in Southern Israel Reignites Debate” ([Haaretz, April 24](#)). Hoeft het gezegd dat in zulke ideologische context de kans dat “archeologie” politiek misbruikt wordt, zeer reëel is. Experts spreken van een “bogus archeology” en “bad science.” Dat is manifest het geval in Oost-Jeruzalem, met name in de Palestijnse wijk Silwan, aan de buitenkant van de Oude Stadsmuur. Opgravingen door een schimmige organisatie, “Elad”, in een archeologisch park dat de naam “De Stad van David” kreeg, worden niet enkel gebruikt om buitenlandse toeristen te lokken maar ook om nog meer Palestijnse inwoners uit te drijven, hun huis af te breken, enz. Zie Jonathan Cook, “Archaeology used politically to push out Jerusalem Palestinians” ([EI, 26 Sept 2008](#)). Citaat: “This is an important site, but Elad has a very clear agenda,” said Yonathan Mizrahi, a former archaeologist for the Antiquities Authority. “They want to use archaeology, even bogus archaeology, to provide cover for their political agenda of pushing Silwan’s Palestinians out.” PS In strijd met het internationaal recht voeren Israëlische archeologen ook opgravingen uit in de Westoever, wat hen kwetsbaar kan maken voor een academische boycot. Zie daaromtrent: Nir Hasson, “Israeli West Bank Archaeological Digs Must Not Be Made Public, Top Court Rules. Supreme Court rejects NGOs petition, arguing that publishing information publicly could expose archaeologists to academic boycott and undermine Israel’s position in future diplomatic negotiations” ([Haaretz, May 19, 2019](#)).

de Britse *Peel Commission*.⁹⁴ Toen de voorzitter, verwijzend naar de “*Qushan*” (i.e. grondakte) waarop de Palestijnse getuigen hun aanspraken op hun land hadden gefundeerd, Ben-Goerion, geboortig in Polen, vroeg waarop de Joodse eigendomsclaim gebaseerd was, stak Ben-Goerion een exemplaar van de Bijbel omhoog met de woorden: “*Dit is onze Qushan!*” - als had de meer dan 2 millennia oude, religieuze tekst de waarde van een (notariële) akte.⁹⁵

Geformuleerd in termen van het internationaal recht, luidt het vanuit zionistische hoek gewoonlijk dat het Joodse volk “*net zo goed als andere volkeren*” het recht heeft op zelfbeschikking, en dat het dat recht geïmplementeerd heeft in de Staat Israël. Wie het aandurft daar vraagtekens bij te plaatsen, wordt beschuldigd van antisemitisme. De zgn. “*Natiestaatwet*” van 2018 daarbovenop institutioneel vastgelegd dat het recht op zelfbeschikking binnen Israël het “*unieke*” voorrecht is van het “*Joodse volk*”, en dus niét van de – autochtone - niet-Joodse burgers van het land.⁹⁶

Voor het faciliteren van de “*terugkeer*” na 2000 jaar van alle Joden in de wereld naar ‘*Eretz Yisrael*’ – de zogenoemde “*ingathering of the exiles*” geldt als een hoofdopdracht van de Joodse Staat – heeft het Israëlische parlement, de Knesset, reeds in 1950 (dus amper een jaar na de wapenbestanden) de exclusieve “*Wet op de Terugkeer*” gestemd. Vervolledigd met de “*Wet op Burgerschap en Vestiging in Israël*” van 1952,⁹⁷ decreteert de wet wíe, hoewel *buitenlander*, toch het recht heeft om als een volwaardig burger te integreren in de staat Israël. Of geherformuleerd in het vaste, van oorsprong bijbelse taalgebruik: welke buitenlanders het recht hebben (en daartoe ook actief opgeroepen worden) om als een “*oleh*” de “*aliyah*” (“*opgang*”) naar Israël te maken.⁹⁸ Aangezien die wettelijke garantie

94 De “*Peel Commission*” (formeel: de “*Palestine Royal Commission*”) was een Britse commissie onder het voorzitterschap van Lord Peel. Zij was aangesteld in 1936 tijdens de Palestijnse algemene staking met de opdracht de oorzaken van de onrust te onderzoeken. In haar eindrapport werd voor de eerste maal de opdeling van het Mandaatgebied voorgesteld (het grootste deel ervan werd toegewezen aan de Palestijnen).

95 Een “*Qushan*” vormde in het Ottomaanse grondrecht het bewijs dat land op jouw naam geregistreerd was. Volgens de New York Times van 8 januari 1937 verklaarde Ben-Goerion aan de Commissie: “*We are coming to our own country by our own right of historic connection with the land – a right prior to the [British] Mandate... As a matter of fact, the bible is our mandate.*” 82 jaar later, 29 april 2019, heeft de toenmalige Israëlische ambassadeur bij de VN, Danny Danon, Ben-Goerions vertoning nog eens overgedaan tijdens een bijeenkomst van de Veiligheidsraad. Zie Jonathan Ofir, “*Israel’s UN Ambassador waves a bible at the Security Council*” ([Mondoweiss, May 2, 2019](#)).

96 Door de op 19 juli 2018 door de Knesset gestemde “*Basiswet ‘Israël de Natiestaat van het Joodse Volk,’*” inderdaad, wordt dat recht formeel ontzegd aan alle “*niet-Joodse*” burgers van Israël. Cf. het “*Basic principle 1.C*” ervan: “*The right to exercise national self-determination in the State of Israel is unique to the Jewish people.*” PS Enkele jaren geleden circuleerde in Israëlische regeringskringen zelfs het idee om ook *buitenlandse* Joden te laten deelnemen aan de nationale verkiezingen in Israël.

97 In het Engels: “*Israeli Citizenship Law.*” De wet reguleert de toegang tot het Israëlische burgerschap. In 2003 kreeg hij om “*veiligheidsredenen*” een (zogenaamd “*tijdelijk*”) amendement toegevoegd: het ontzegt aan “*Israeli Arabs*” het basisrecht op gezinshereniging met een partner uit de Westoever of de Gazastrook (werd nadien nog uitgebreid tot de Arabische landen). Zie [Wikipedia](#): “*The primary principles of Israeli citizenship is jus sanguinis (citizenship by descent) for Jews and jus soli (citizenship by place of birth) for others.*”

98 “*The Law of Return*” (op de website van *The Jewish Agency for Israel*). Art. 1 ervan luidt: “*Elke Jood heeft het recht naar dit land te komen als een Oleh.*” Een buitenlandse Jood die naar Israël verhuist, mag, strikt genomen, geen ‘immigrant’ worden genoemd: als “*oleh*” heeft hij veeleer de status van een gerepatrieerde. Zie: Yossi Harpaz & Ben Herzog, “*Report on Citizenship Law Israel*” (Robert Schuman Centre for Advanced Studies, June

uitsluitend geldt voor (gecertificeerde) “Joden,” legt de wet ook vast aan welke vereisten iemand moet voldoen om inderdaad officieel erkend te worden als “joods”. In het Orthodoxe Judaïsme, dat in de Staat Israël via het Opperrabbinat functioneert als een soort van staatskerk (in de ogenschijnlijk seculiere staat Israël is bv. geen 'burgerlijk' huwelijk mogelijk), gelden ook daaromtrent de richtlijnen van de *Halacha* (de joodse religieuze wetgeving): hij/zij is erkend 'joods,' in de allereerste plaats elkeen wiens *moeder* dat is (of was).⁹⁹ In deze 'wettige' optiek, bijgevolg, is 'joodsheid' niet louter een kwestie van geloofsovertuiging, religieuze praktijk, cultuur of lidmaatschap van een religieuze gemeente, maar van biologische *afstamming*.¹⁰⁰ Het Jodendom wordt niet ervaren als een strikt religieuze of een culturele gemeenschap maar veeleer als een soort van "etnie," gebaseerd op, in oorsprong, een gemeenschappelijke afstamming. Zoals Sand opmerkt, houdt het in dat je, tenzij je een andere religie zou omarmen, niet zomaar aan je joodsheid kunt verzaken.¹⁰¹

In overeenstemming met de toenmalige tijdsgeest in Europa, hebben de pioniers van het zionisme, einde 19de eeuw, een nationalistische wending gegeven aan de joodse identiteit, bedoeld als 'oplossing' voor de vaak bloedige vervolging van joodse gemeenschappen, vooral in Midden- en Oost-Europa (zie de moorddadige pogroms bv. in Odessa).¹⁰² Als ideologie berust het hedendaagse "Nationaaljudaïsme"¹⁰³ op twee principes: (1) alle Joden in de wereld vormen samen één "natie" die, net zoals andere naties, met recht en reden het recht op zelfbeschikking opeist. (2) De "Joodse natiestaat Israël" treedt politiek op in naam van alle Joden, waar ook ter wereld; het in vraag stellen, daarom, van die 'Joodse' staat en zijn beleid - bv. middels een boycotcampagne - moet worden vervolgd als antisemitisch... Onvermijdelijk, echter, wordt erdoor geïmpliceerd dat alle Joden, waar ook, collectief aansprakelijk moeten worden gesteld voor de acties van die staat – wat *effectief* antisemitisch is.¹⁰⁴

2018), p. 2: "This theologically-inspired term [*Aliyah*], which first appears in the Hebrew Bible, is the traditional Jewish way of referring to immigration to Israel. Zionism adds a national dimension to this religious understanding: *Aliyah* is viewed not just as spiritual ascent, but also as joining the Israeli national collective and showing willingness to contribute to it." Voor de oorsprong van het woordgebruik (ook voor wanneer men naar het spreekgestoelte gaat om voor te lezen uit de Torah) wordt vaak gewezen op het geografische gegeven dat Jeruzalem/de Tempel op een hoogte ligt (cf. de Zionberg!).

99 Cf. de "Law of Return": "1970: 2nd Amendment: 4B: Definition: "For the purposes of this Law, 'Jew' means a person who was born of a Jewish mother or has become converted to Judaism and who is not a member of another religion."

100 Waartoe dit dan leidt: in kringen van het Israëlische rabbinat wordt gepleit voor, of zelfs reeds gewerkt met DNA-testen, "als een legitieme wijze om vast te stellen of een individu Joods is volgens de halacha..." Zie Judy Maltz, "Israeli Rabbinat Accused of Using DNA Testing to Prove Jewishness" ([Haaretz, Feb 4, 2019](#)).

101 Shlomo Sand, "How I Stopped Being a Jew", Verso, 2014.

102 "1821, 1859, 1871, 1881 en 1886: Pogroms in Odessa. De eerste pogroms gingen uit van etnische Grieken in Odessa; vanaf 1871 nam ook de Russische bevolking deel aan de pogroms" ([Wikipedia](#)).

103 Na een gesprek met Herzl, rond de tijd van het Eerste Zionistische Congres (1897), publiceerde Moritz Gûdemann, de Opperrabbijn van Wenen, een bijzonder kritische brochure met de titel "Nationaljudenthum" (1897). Zie daarover Shlomo Sand, *The Invention of the Land of Israel* (2012), ch. 4: "Zionism versus Judaism: The Conquest of 'Ethnic' Space", pp. 187-196.

Wie dus, waar ook in de wereld, voldoet aan Israëls etnisch-religieuze vereisten,¹⁰⁵ wordt door de Wet op de Terugkeer opgeroepen te emigreren uit het land waarvan hij/zij en zijn/haar familie tot dan toe burgers waren. Bij aankomst en registratie in Israël krijgt hij/zij dan, als erkend 'joods,' het volle staatsburgerschap toegekend, met alle ermee verbonden 'nationale' rechten – dus inbegrepen de privileges die binnen de “Joodse natiestaat” voorbehouden zijn aan burgers die de Joodse “nationaliteit” hebben.¹⁰⁶ PS Hij/zij hoeft daarbij niet formeel te verzaken aan zijn/haar oude nationaliteit (vooral in de VS beschikken tal van Joodse mensen over de dubbele nationaliteit zodat zij, indien zij dat wensen, “Joods” land kunnen verwerven, zich laten begraven op de Olijfberg, e.d.).¹⁰⁷

3.2. In de praktijk, zoals gezegd, wordt door de Israëlische staat soepel omgesprongen met de gestelde criteria, zeker wat niet-joodse familieleden van de “olim” betreft.¹⁰⁸ Daartegenover wordt aan

104 Vgl. Moshé Machover, “An Immoral Dilemma: The Trap of Zionist Propaganda” (Journal of Palestine Studies, 47(4), 69-78 - August 2018): “Political Zionism is based on the fallacy that there exists a single nation encompassing all the world's Jews. How can Zionism claim that Israel is the nation-state of the Jewish people, since the only attribute shared by all Jews is Judaism, a religion and not an attribute of nationhood in any modern sense of the word? Jews can belong to various nations—a Jew may be French, American, Indian, Argentinian, and so forth—but being Jewish excludes other religious affiliations. Thus, this essay argues, the Zionist claim that all the world's Jews constitute a single distinct national entity is an ideological myth, invented as a misconceived way of dealing with the persecution and discrimination suffered by European Jews, in particular... Zionism—a colonizing project—has been fueled by an inverted form of anti-Semitism: if, as it claims, Israel acts on behalf of all Jews everywhere, then all Jews must be collectively held responsible for the actions of that state—clearly an anti-Semitic position.”

105 PS Zie inzake het jood-zijn en/of -worden, het artikel in Joods Actueel: “*Vaak gestelde vragen: wie is Jood en kan je Jood worden?*” (10 maart 2009). Wat echter de vereisten betreft om onder de Wet op de Terugkeer als 'Jood/Jodin' naar Israël te kunnen immigreren (dus de 'aliyah' te maken, met alle voorrechten eraan verbonden), enz., worden door de Israëlische Staat *ruimere* criteria dan die van het Opperrabinaat gehanteerd (het is bv. oké indien je *grootmoeder* 'Joods' was). Punt van discussie tussen de grote stromingen is wel de zgn. *patrilineaire* joodsheid: zij wordt afgewezen door de Orthodoxe en de Conservatieve richtingen maar sedert 1983 verdedigd door de Reformrichting (die zelf niet erkend wordt door de Orthodoxen). Zie “*Judaism: Patrilineal Descent*” in de Jewish Virtual Library.

106 Net zomin als een niet-Joodse, beschikt een Joodse burger over een “*Israëlische nationaliteit*” (zoals een rechter het formuleerde: “*er bestaat geen 'Israëlich volk'*”). Op zijn/haar *identiteitskaart* wordt hij/zij dus *niét* geïdentificeerd als “*Israëli*” (PS wél op het internationale paspoort) maar als “*Joods*” (en niet-Joden dan weer als “*Arab*,” “*Druze*”, enz.). In onderscheid, echter, met de “*niet-Joodse*”, beschikken de “*Joodse*” burgers van Israël wél over “*nationale*”, dwz *collectieve rechten*, zoals bv. de toegang tot “*Joodse*” staatsgrond (93% van de totale grond!) – en dat geldt dus in principe ook voor alle *extra-territoriale* Joden. Zie Jonathan Ofir, “*Understanding Israel’s deception regarding citizenship vs. Jewish nationality*” (Mondoweiss, March 14, 2019). De Israëlische socioloog, Oren Yiftachel, daarom, heeft voor de Joodse suprematie over niet-Joodse burgers de term “*etnocratie*” voorgesteld, zie zijn “*Ethnocracy: the Politics of Judaizing Israel/Palestine*”, in: *Constellations, International Journal of Critical and Democratic Theory*, Vol. 6: 3: 364-390 (1998).

107 In de voorbije jaren is ook reeds het idee geopperd om buitenlandse Joden voluit te laten deelnemen aan de Israëlische parlementsverkiezingen.

108 Ook *niet-Joden* komen in aanmerking voor begeleide immigratie en vestiging in Israël, mét Israëlisch burgerschap, althans indien het gaat om bv. een kind of kleinkind van een (gecertificeerde) Jood, de echtgenote van een Jood, de echtgenote van een kind van een Jood en de echtgenote van een kleinkind van een Jood. “De wet gebruikt dus... merkwaardig genoeg wel hetzelfde criterium als de Nürnbergwetten van de

Palestijnse ballingen van 1947-49 (later ook van 1967) en hun nazaten – nog altijd 80 tot 85% van de Palestijnse bevolking - het mensenrecht op *terugkeer* naar eigen dorp, huis en grond waaruit ze met oorlogsgeweld verdreven zijn, uitdrukkelijk geweigerd - in schending van VN Resolutie 194 (III) van 11 december 1948.¹⁰⁹ Ook vandaag nog verbiedt de Israëliische staat aan gelijk wie van Palestijnse afkomst om met een geldig, buitenlands ID, al is het slechts tijdelijk, als 'toerist', de Bezette Gebieden te betreden.¹¹⁰ Zie recentelijk nog het lot van de Palestijnse Belg Mustapha Awad (geboren in een vluchtelingenkamp in Libanon) die de streek van zijn grootouders wou bezoeken: aangehouden aan de Jordaanse-Israëliische grensovergang, is hij, als was hij een "*terrorist*," veroordeeld tot een jaar gevangenis.¹¹¹

In de reeds eerder vermelde Basiswet: "*Israël de Natiestaat van het Joodse Volk*" is het bijgevolg van het *mondiale* Jodendom, in welk land ook waar Joodse mensen als burger gevestigd zijn, dat Israël bij wet pretendeert de "*natiestaat*" te zijn. Na de eeuwenlange vervolging van joodse gemeenschappen in Europa, met als monsterachtig dieptepunt de Nazi-Judeocide, werpt Israël zich op als een veilig "*sanctuary*" voor Joden die ergens het slachtoffer zouden zijn of worden van antisemitisme.¹¹²

nazi's", aldus Catherine (o.c., p. 146, voetnoot). NB Ook al worden derhalve ook zgn. patrilineaire Joden en niet-orthodoxe bekeerlingen door de Israëliische staat aanvaard *als burgers*, dan kan hen de *officiële* status van "*Jood*" als erkend door het Opper-Rabbinaat, toch geweigerd worden. Dat heeft dan voor gevolg dat de betrokkenen in Israël niet 'wettig' kunnen huwen (een *burgerlijk* huwelijk is, zoals gezegd, sowieso onmogelijk in Israël; vele paren reizen daarom naar Cyprus om te trouwen). Zie Eliana Fishman, "*How Can You Ask Us To Be Zionists When Israel Rejects Us As Jews?*" (The Forward, April 15, 2019).

109 In plaats van de kolonistenstaat te sanctioneren voor die weigering, kwam de VN Israël ahw tegemoet met de oprichting van de UNRWA, "*the United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East*" (Resolutie 302 (IV) van 8 Dec 1949). Het Agentschap ontfermt zich over alle personen die in Palestina woonden en leefden gedurende de periode 1 juni 1946 en 15 mei 1948, *én hun nazaten*. Zij doet dat bv. met een uitgebreid scholennet in de landen waar miljoenen Palestijnen nog altijd, in erbarmelijke omstandigheden, in vluchtelingenkampen leven. Trumps beslissing om de Amerikaanse financiële bijdrage aan de UNRWA af te bouwen bracht deze VN-organisatie vandaag in een diepe crisis. Zie bv. Jennifer Rankin, "*One million face hunger in Gaza after US cut to Palestine aid*" (The Guardian, May 15, 2019). Ook vandaag wordt door zionisten en hun lobbies geregeld gepoogd om het UNRWA te verzwakken en delegitimeren. Bv. in het Europees Parlement zal tussen 18 en 21 oktober 2021 gestemd worden over een voorstel om een deel van de EU-fondsen voor het UNWA te bevriezen, met het argument dat Palestijnse schoolboeken (in het door het UNRWA georganiseerde onderwijs) kinderen ertoe aanzetten om Israël te haten.

110 Wat dat *in de praktijk* kan betekenen, is het voorbije jaar meer dan ooit pijnlijk duidelijk geworden: ongewapende deelnemers, elke vrijdag tussen 30 maart 2018 en maart 2019, aan de Marsen voor de Terugkeer bij het "grenshekken" van de Gazastrook (Israël beschouwt de Stroom als 'vijandelijk' gebied): volwassenen én kinderen, maar ook zorgverleners en journalisten, werden door legerscherpschutters beschoten, ook met scherpe munitie. Op 22 maart 2019 ging het in totaal om meer dan 192 doden (waaronder 41 kinderen) en meer dan 30.000 gekwetsten (waarvan er meer dan zeventuizend beschoten waren met scherp en honderden ervan een amputatie hebben moeten ondergaan). Zie UN OCHA's "*Humanitarian snapshot: casualties in the Gaza strip*" (30 March 2018 - 22 March 2019).

111 Zie: "*Mustapha Awad, un Belge dans l'enfer carcéral israélien*" (Association belgo-palestinienne, 20 déc 2019). Aangehouden op 19 juli 2018, kwam hij pas vrij op 22 maart 2019.

112 Nationalistische Israëliische politici zoals Netanyahu zijn niet te beroerd om dodelijke aanslagen in Europa, zoals die in Parijs op 13 november 2015, te gebruiken om de Franse Joden ertoe aan te zetten naar Israël te emigreren. Schijnbaar paradoxaal, anderzijds, schurkt het huidige regime al maar dichter aan tegen historisch antisemitische regimes (zoals Hongarije, Polen, Roemenië...) en extreemrechtse partijen die geworteld zijn in het

Omgekeerd wordt het land door zeer veel, wellicht een meerderheid van Joden in de wereld inderdaad nog altijd 'door dik en dun' verdedigd als hun mogelijke toevlucht in geval van nood.¹¹³ Anti-joodse aanslagen, met name in de VS, suggereren, helaas, dat het bestaan van de Joodse Staat alvast niét bijdraagt tot de veiligheid van Joden in de wereld.

De inheemse bevolking van Palestina, daartegenover, hoewel sedert vele eeuwen in het land geworteld, kan volgens het zionisme geen rechtmatige aanspraak maken op haar eigen land. Deze “Arabs” (indien zij Israëliisch staatsburger zijn, worden zij neerbuigend “Israeli Arabs” genoemd, nooit “Palestijnse Israëli’s”) worden integendeel beschouwd en bejegend als waren zij de immigranten zo al niet indringers in het Joodse Heilig Land.¹¹⁴ Zij dienen dus uitgedreven (“getransfereerd”) te worden. Zoals één van de ‘vaders’ van het zionisme, Menahem Ussishkin (1863-1941), het in 1930 in een toespraak tot journalisten in Jeruzalem zonder omwegen stelde:¹¹⁵

“Zonder ophouden moeten wij de eis naar voren brengen dat ons land in ons bezit moet worden teruggegeven... Indien er daar andere bewoners zijn, dan moeten zij naar een andere, gelijk welke plaats getransfereerd worden. Wij moeten het land overnemen. Wij hebben een groot en EDELER ideaal dan het behoud van verscheidene honderdduizenden Arabische fellahin.”¹¹⁶

Of zoals heel recentelijk de extremist en racist, dankzij Netanyahu verkozen Bezael Smotrich, voorzitter van de extreemrechtse “Religious Zionism” partij, het tijdens een zitting van de Knesset openlijk stelde aan de ‘Arabische’ parlementairen: “Jullie zijn hier per vergissing omdat Ben-Goerion de job niet heeft

antisemitisme. Zie bv.: Akiva Eldar, “Netanyahu embraces anti-Semites to preserve far-right alliance” (AL-Monitor, May 16, 2019), en ook: Orly Noy, “For the Jewish state, the Holocaust is a tool to be manipulated” (+972, Nov 20, 2020).

113 Vgl. Dick Callahan, in “Baseline of a Desecrated Land XII: Cautionary Tale”: “Many, if not most, Jews in the Diaspora support Israel reasoning, ‘If things go badly wrong in my country, I know Israel will take me and my family in.’ It’s fair to ask them, “How? With what? Why do you believe Israelis, who already rely on other countries to feed and water them, will roll out the welcome mat for you, your family, and millions of others like you showing up in the middle of a crisis?” (If Americans Knew, April 15, 2019).

114 Zie bv. het voorwaardelijke statuut van de Palestijnse inwoners van bezet Oost-Jeruzalem. De illegale annexatie van Jeruzalem in 1980 heeft hen, in strijd met het internationaal recht, geen burgerrechten bezorgd. Net zoals geregistreerde *buitenlanders* beschikken zij slechts over een *voorwaardelijke* vergunning (ook al draagt ze de naam van “*permanent residence*”), die hen effectief ook kan ontnomen worden (bv. indien zij “te lang” in het buitenland verbleven). In het kader van de judaïseringspolitiek van de overheid kan hun huis worden afgebroken (vaak op eigen kosten!) of ze kunnen uitgezet worden ten gerieve van kolonisten, enz., en dat alles met de bedoeling het leven van Palestijnen in Jeruzalem zo onleefbaar mogelijk te maken. Sedert Trumps verhuizing van de VS-ambassade naar Jeruzalem kent het deportatiebeleid een nog hogere versnelling dan voorheen. Zie nu Jonathan Cook, “How Israel is working to remove Palestinians from Jerusalem” (31 March 2019).

115 Zie “Menachem Ussishkin - A Brief Biography & Quotes” (m.o.). Van 1923 tot 1941 was hij: voorzitter van het “Jewish National Fund”, president van het 20ste Zionistische Congres, permanente president van het Zionistische Actiecomité van de World Zionist Organization (WZO) én lid van het Executief van het Joodse Agentschap.

116 Ook voor David Ben-Goerion was het evident: “We must expel Arabs and take their place” (geciteerd door Ramzy Baroud in: “Great March of Return is Palestinians’ Cry for Justice” (The Palestine Chronicle, April 3, 2019).

afgemaakt en jullie in 1948 niet heeft buitengegooid! 't Is waar! 't Is waar!" Hij had hen ook voor "terreuraanhangers" en "vijanden" uitgescholden.¹¹⁷

Voor het strafrechtelijk categoriseren - vanuit het oogpunt van het internationaal humanitair recht - van de impact van de Israëlische politiek op het bestaan en de toekomst van het Palestijnse volk als nationale entiteit komen neologismen in aanmerking zoals: *culturocide*,¹¹⁸ *memoricide*,¹¹⁹ *sociocide*, *etnocide*, *politicide* zo al niet de internationaalrechtelijk gedefinieerde¹²⁰ term *genocide* (ivm Gaza heeft Ilan Pappé de notie van "incremental genocide" ingang doen vinden).¹²¹ Zeker, maar niet uitsluitend, voor de belegerde en telkens weer verwoeste Gazastrook moet *ecocide* eraan toegevoegd worden.¹²²

117 Noa Shpigel, "Arabs 'Are Here by Mistake, Because Ben-Gurion Didn't Finish the Job,' Far-right Leader Tells Lawmakers" (Haaretz, Oct 13, 2021).

118 'Culturocide' doelt op de bewuste destructie, om ideologische, politieke en/of militaire redenen, van het culturele erfgoed van een volk of natie. Ilan Pappé schrijft in hoofdstuk 9 van "The Ethnic Cleansing of Palestine" (p. 216), dat de zionisten in de Nakba gedreven werden "by the desire to wipe out one nation's history and culture and replace it with a fabricated version of another, from which all traces of the indigenous population were elided."

119 Zie bv. over het vernietigen en/of verbergen van Palestijns historisch beeldmateriaal, Reem Abd Ulhamid, *The Missing Palestinian Visual Archive* (Informed Comment, May 31): "Palestinian attempts to create a historical visual narrative have been challenged, contested and destroyed systematically. Battles of self-representation are constantly fought between a Zionist narrative that denies the sheer existence of Palestinian people, thus confiscates, hides and deletes evidence on Palestinian history, and a Palestinian "archive fever" that collects and exposes nationalistic visual materials reversing the Zionist narrative." Sedert de oprichting ervan in 2002, bejiveren de activisten van Zochrot (Herinnering) zich om, tegen de politieke stroom in Israël in, "to promote acknowledgement and accountability for the ongoing injustices of the Nakba, the Palestinian catastrophe of 1948 and the reconceptualization of the Return as the imperative redress of the Nakba and a chance for a better life for all the country's inhabitants," zie: <https://zochrot.org/en/content/17>).

120 <https://www.un.org/en/genocideprevention/genocide.shtml>

121 Voor een uitvoerige bespreking, vertrekkende van de definitie van 'genocide' zoals vastgelegd in de "Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide" (VN General Assembly Resolution 260, in voege vanaf januari 2015), zie de analyse van het Center for Constitutional Rights: "The Genocide of the Palestinian People: An International Law and Human Rights Perspective" (August 25, 2016; ook in pdf beschikbaar, 9p.). De conclusie ervan luidt: "Prominent human rights advocates and scholars have argued that the killings of Palestinians and their forceful expulsion from mandate Palestine in 1948, the Israeli occupation of the West Bank, East Jerusalem, and Gaza, and the violence and discrimination directed at Palestinians by the Israeli government have violated a number of human rights protections contained in international human rights law, genocide being among them." Over het dispuut tussen voor- en tegenstanders van een toepassing op de Israëlische Gaza-politiek, zie Gal Beckerman, "Genocide Scholars Battle Over How To Characterize Israel's Actions" (Forward, 16 Feb 2011). PS Sindsdien bestaan er twee internationale studiegroepen: de in 1994 opgerichte "International Association of Genocide Scholars" en later de "International Network of Genocide Scholars." (opgericht in 2005, "Since our founding, we have maintained support of research-led analysis rather than politically defined policy agendas").

122 Cf. Sara Roy in: "The Gaza Strip. The Political Economy of De-development" (3rd ed., Washington 2016), met de "Introduction" bij de 3de editie: "De-development Completed: Making Gaza Unviable." Zij gaat er, pp. XLVII-LVIII, dieper in op de verwoestende, allicht blijvende ecologische schade op lange termijn (ze gebruikt het woord "devastating") vanwege Israël's militaire operaties, incursies en strafmaatregelen - waaronder een wellicht onomkeerbaar proces van "verwoestijning." Behalve de economie (landbouw en visserij), is ook de basale gezondheid, van de kinderen in de eerste plaats, zwaar aangetast wegens de verzilting en zware chemische

Wat de zware veroordeling van genocide betreft, hoeft het niet te verwonderen dat het kwalificeren van de Israëlische politiek ten aanzien van de Palestijnse bevolking vanaf 1948 tot op heden als inderdaad een genocide, op heel sterke weerstand stuit, niet enkel maar bovenal vanwege de fervente verdedigers van Israël. Vanuit de stelling dat enkel de Joden het slachtoffer zijn geweest van een (echte) genocide, klagen ze de toepassing ervan op Israël aan als een poging tot delegitimatie van de Staat Israël, en “*dus*” als gedreven door ‘antisemitisme.’

Vóór de start van de zionistische kolonisatie was Palestina, hoeft het gezegd, géén “*land zonder volk*”, zoals de zionistische propaganda de wereld voorhield en vaak nog voorhoudt,¹²³ en al evenmin was het land een woestijn, verwaarloosd of onbenut door een al dan niet inheemse ‘nomadische’ bevolking. We hebben hier integendeel te doen met een klassieke “*conquest myth*.”¹²⁴ De zionistische kolonisten-veroveraars deelden en delen die mythe met vroegere, witte veroveraars in de wereld: bv. de Engelse verovering van Noord-Amerika en Oeganda, de Hollandse van Zuid-Afrika en van Indonesië, de Franse van Algerije, die van Oost-Europa en Rusland door de Nazi-Duitsers... Gecombineerd met vormen van racialisering, speelde dat soort mythe altijd al een centrale rol wanneer het erop aan kwam de gewelddadige toe-eigening te rationaliseren en rechtvaardigen van een territorium dat al eeuwenlang bewoond en gecultiveerd was door de eigen bevolking. Als leden van een culturele of politieke gemeenschap delen de leden van een autochtone gemeenschap een historische, geestelijke én fysieke verbondenheid met hun “*homeland*”, een verbondenheid die van centrale betekenis is voor hun

pollutie van het grondwater. Nu al is volgens de Wereld Gezondheidsorganisatie 97% van het water ongeschikt voor menselijke consumptie (zie Ma'an News Agency, [March 21, 2019](#)). Tenslotte, doordat het rioolwater ongezuiverd in de zee stroomt, zijn ook de stranden en kustwaters (en dus ook de viswaters) zwaar gepollueerd.

123 Aan die propaganda werd in de jaren '80 van de vorige eeuw, zeer kortstondig, een “wetenschappelijke” legitimatie geboden in de demografische studie “*From Time Immemorial - The Origins of the Arab-Jewish Conflict over Palestine*” (New York 1984), van de hand van Joan Peters, zelf geen historica (zie [Wikipedia](#)). Haars inziens was er een “*profusion of evidence*” dat Palestina op de vooravond van de zionistische kolonisatie inderdaad grotendeels “*onbewoond*” was. Net de economische opportuniteiten gecreëerd door de Joodse vestigingen vanaf de jaren '80 van de 19de eeuw en vooral tijdens de Mandaatperiode, hadden vanuit de buurlanden een toestroom op gang gebracht van Arabische immigranten. Peters' boek werd uitermate enthousiast onthaald in de VS (na amper 8 maanden kende het reeds een 7de druk; in april 1985 werd het de “*National Jewish Book Award*” in de ‘*Israel*’ categorie toegekend, enz.). Ook in academische middens werd op basis ervan geconcludeerd dat “*degenen die zich vandaag Palestijnse vluchtelingen noemen, voormalige immigranten zijn of kinderen van zulke immigranten*” (zo de toenmalige president van de Brandeis University) - anders gezegd: er waren dus wérkelijk “*geen Palestijnen*,” en Israël had bijgevolg het volste recht om die mensen “*terug te sturen*.” Nog datzelfde jaar, “helaas”, werd de studie ontmaskerd als “*één van de spectaculairste gevallen van fraude die over het Arabisch-Israëlische conflict ooit gepubliceerd werden*”. Aldus Norman Finkelstein, na een minutieuze analyse ervan in zijn PhD verhandeling. Zijn kritiek werd nadien opgenomen in: Edward Said & Christopher Hitchens (ed.), “*Blaming the Victims: Spurious Scholarship and the Palestinian Question*” (1988); en later herwerkt, als hoofdstuk 2, in “*Ch. 2, “A Land Without a People. Joan Peters's ‘Wilderness’ Image*”, in Finkelsteins eigen boek, “*Image and Reality of the Israel-Palestine Conflict*” (1995, 2003²). Finkelsteins ontmaskering van de “*hoax*” kreeg in de pro-Israëlische Amerikaanse pers nauwelijks weerklank. De Britse editie, echter, van Peters' boek in 1985 lokte vernietigende commentaren uit van experts. In pro-Israëlische kringen, hoe dan ook, is het boek populair gebleven (cf. de Hebreeuwse vertaling ervan in 1987; nadien, in 2002, werd ook een film uitgebracht, onder de titel “*The Myth*”). Zie over de hele zaak onder meer: Noam Chomsky, “*The Fate of an Honest Intellectual*” (een excerpt uit Chomsky's boek van 2002, “*Understanding Power*”); de 6-delige (!) bespreking van Peters' boek door Paul Blair ([16 april 2002](#)); Peter Meyer: “*Chomsky and Finkelstein on Joan Peters' From Time Immemorial*” ([Serendipity](#)), en het artikel in Wikipedia, “[From Time Immemorial](#)”.

identiteit (vgl. de oud-Griekse mythen over de eigen, ‘nationale’ voorouders als “*uit-de-aarde-geborenen*”). Vanuit hedendaags juridisch oogpunt, daarom, beschikken zij als de historische bewoners over een onvervreemdbaar “*territoriaal recht*.” Dat recht impliceert onder meer: het recht op de “*resources*” van het territorium (grond, water, natuur, enz.) en rechten op het vlak van verblijf en immigratie (“*residency and immigration*”).¹²⁵ Internationaalrechtelijk behoort ook het zelfbeschikkingsrecht daartoe.

In die context geplaatst, is het evident dat de ‘succesvolle’ inplanting van een “*Joodse staat*” in het eeuwenoude Palestina – zeg maar: de ‘*omvolking*’ van een Arabisch en overwegend moslimland in een ‘witte’, quasi-europese Joodse staat - een zeer omvattend ‘programma’ vereiste van etnische zuivering en uitdrijving (wat het geval was voor 80% van de bevolking tijdens de Nakba), en van onteigening, verwoesting en plundering ten einde de de Palestijns-Arabische autochtonie “*fysiek én symbolisch uit te wissen*”.¹²⁶ In tegenstelling tot de eerdere, Europees-kolonialistische ‘omvolkingen’ – in de beide Amerika’s, Canada, Australië, Nieuw-Zeeland, e.a. – is de zionistische weliswaar al heel ver gevorderd maar nog altijd niet definitief voltooid.

Ik citeer de Israëliische historica Tikva Honig-Parnass, in haar boek: “*False Prophets of Peace. Liberal Zionism and the Struggle for Palestine*” (2011), Ch. 1: “*The Physical and Symbolic Erasure of the Palestinian Presence from the Land, Past and Present. Wiping Out the Pre-1948 Palestinian Presence*” (pp. 29-30):

“At first the state abolished physical and geographical evidence of the pre-1948 existence of Palestinians. The housing and infrastructure of former Palestinian villages were destroyed, only after they were looted, and farmland was legally seized. The immediate purpose of this mass destruction was to preempt any threat of international sanctions. For example, if “there was nowhere to return to,” Israel could not be forced to accept Palestinian refugees. Next came the physical and symbolic erasure of what was once a vigorous, pre-Nakba Palestinian civilization. All traces, memory, and records of the pastoral lifestyle of the Palestinian villages and their flourishing agriculture, and the emerging modernism that existed in Palestinian cities, which included abundant civic organizations, nationalist and women’s movements, and buds of economic development—all of it was done away with.

The theme of an “empty land”—the barren desert to which the Zionist settlers brought greenness and fertility—was consistently propagated by all state agencies. The narrative that

124 Zie over deze en andere met het vestigingskolonialisme verbonden “mythen” nogmaals het boek van Finkelstein, ch. 4, “*Settlement, Not Conquest. Anita Shapira’s ‘Benevolent Intentions’ Image*”. PS Een andere standaard “*veroveringsmythe*” is die van de koloniale “(zelf)verdediging,” waarin de rol van belegeraar en die van belegerde omgekeerd worden, en de koloniale repressie gelegitimeerd wordt. Zo was de bloedige veroveringsoorlog van Palestina, die december 1947 nog onder het Britse Mandaat opgestart was, de opdracht van de eenheden van de “*Verdediging*” (*Haganah*) van de *Yishoef* (mee voorbereid en ondersteund door de terreurmilities van de *Irgoen* en de *Lehi*). Met de Onafhankelijkheidsverklaring van 14 mei kreeg deze pre-staat strijdmacht het statuut van een regulier nationaal leger onder de benaming “*Tsava ha-Hagana le-Yisra'el*” (acroniem: *Tsahal*), in het Engels: “*The Army of Defense for Israel*,” kortweg: de “*Israel Defense Forces*,” of het “*IDF*”. Propagandistisch biedt de zelfverdedigingsmythe Israël nog altijd de gelegenheid in naam van de eigen sacrosancte “*veiligheid*” de rechten van de inheemse bevolking systematisch en diepgaand te verkrachten en elk verzet tegen de bezetting te brandmerken en vervolgen als “*terrorisme*” (of “*incitement*” ertoe). Israëls westerse bondgenoten helpen het koloniale geweld te legitimeren met de boutade dat “*Israël het recht heeft zich te verdedigen*”.

Jewish settlers were “making the desert bloom” was used to mask the physical destruction of the Palestinian villages and towns. The early Zionist slogan “a land without a people for a people without a land” solicited a collective trust in the just cause of the Jewish state. “The ‘emptiness’ of the land,” says Yitzhak Laor, “has become a central motif of the literature and ideology of the young state . . . The desolation and wilderness received a new design in the state narrative: No more swamps that had to be dried [the Zionist myth regarding pre-state times] but empty plains that need to be settled soon, in order to ensure the ‘security’ of the state.”

The imagined “empty land” served well the central element in the Zionist myth: the “return” of Jews to their homeland after two thousand years in exile, a homeland that was waiting for its sons to come and redeem it from its wilderness. Radical historian Amnon Raz-Krakotzkin of Ben-Gurion University has elaborated on the connection of the imagined “empty land” to the aspect of “return.” The Zionist narrative relied upon a historical perception that negated the Jewish experience in Diaspora. It “emptied” the time that had stretched between the loss of sovereignty over the land and the renewal of settling it, from any significant meaning in the nation’s life. In order to affirm a direct link between the Zionist project and the Biblical land and the people supposedly expelled from it, the homeland was imagined as “empty land.”

Einde Deel 1

125 Zie de juriste Cara Nine, in de nota “*Territorial Rights*” (op basis van haar boek “*Global Justice and Territory*”, 2012). Zie bv. Ook het artikel “*Territorial rights*” in de Routledge Encyclopedia of Philosophy, [Article Summary](#).

126 Zie de obsessieve manier - tijdens de militaire operaties van 1947-49 maar ook in die van 1967 - waarmee de zionistische troepen te werk zijn gegaan om zoveel mogelijk materiële getuigenissen van Palestina’s heden en verleden ‘uit te wissen.’ Dat gebeurde in de eerste plaats door meer dan 500 dorpen en stedelijke centra te ontvolken, tot puin te herleiden of met de grond gelijk te maken. Ook: hun locatie en zichtbaarheid vervolgens te doen verdwijnen onder aanplantingen (vaak Europese sparrenbossen), een kibboets, een nieuwe stadswijk, park of promenade (bv. de Manshiyya wijk in [Jaffa](#)), of zelfs een universitaire campus (dat laatste was het geval met het dorp al-Shaykh Muwannis dat ‘verborgen’ is onder de [Tel Aviv University](#)), enz. Niet minder ingrijpend was de plundering en roof van kostbare bibliotheken, erfgoed, kunstschaten, historische archieven, beeldmateriaal, e.a. Nadien, en tot op vandaag, kwamen er maatregelen zoals het systematisch vervangen van de Arabische plaats- en straatnamen door Hebreeuwse, het verdringen van het Arabisch schrift uit het stadsbeeld, ook de achterstelling van het Arabisch als taal van het land: met de “*Natiestaatwet*” van 2018 is het Arabisch zelfs officieel niet langer een “*nationale*” taal van Israël maar een taal met een “*speciaal statuut*”, enz. PS De sociaal-psychologische impact van plunderingen reikt verder dan louter materieel verlies/winst: ook morele, sociologische en politieke gevolgen moeten in rekening worden gebracht. Bijvoorbeeld “*hoe het geroofde object een symbool van triomf wordt of als vehikel fungeert om de vijand te ontmenselijken*” (zo Rona Sela in: “*Imprisoned Photographs*”: *The Looted Archive of Photo Rissas (Rassas)—Ibrahim and Chalil (Khalil) Rissas*” ([Intermedialités](#), N° 32 – Automne 2018).